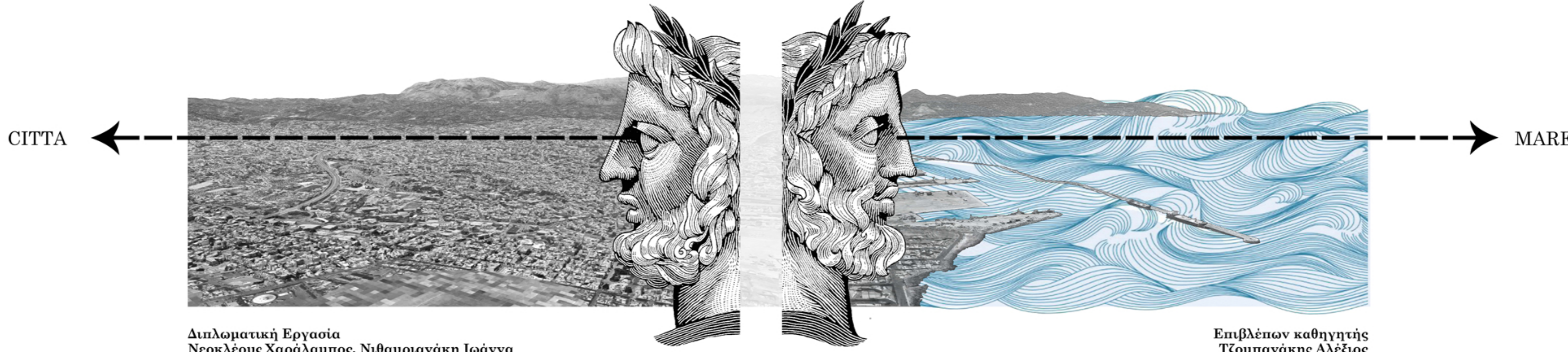

ΕΠΑΝΑΠΡΟΣΔΙΟΡΙΖΟΝΤΑΣ ΤΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΟΡΙΟ ΤΟΥ ΑΣΤΙΚΟΥ ΛΙΜΕΝΑ

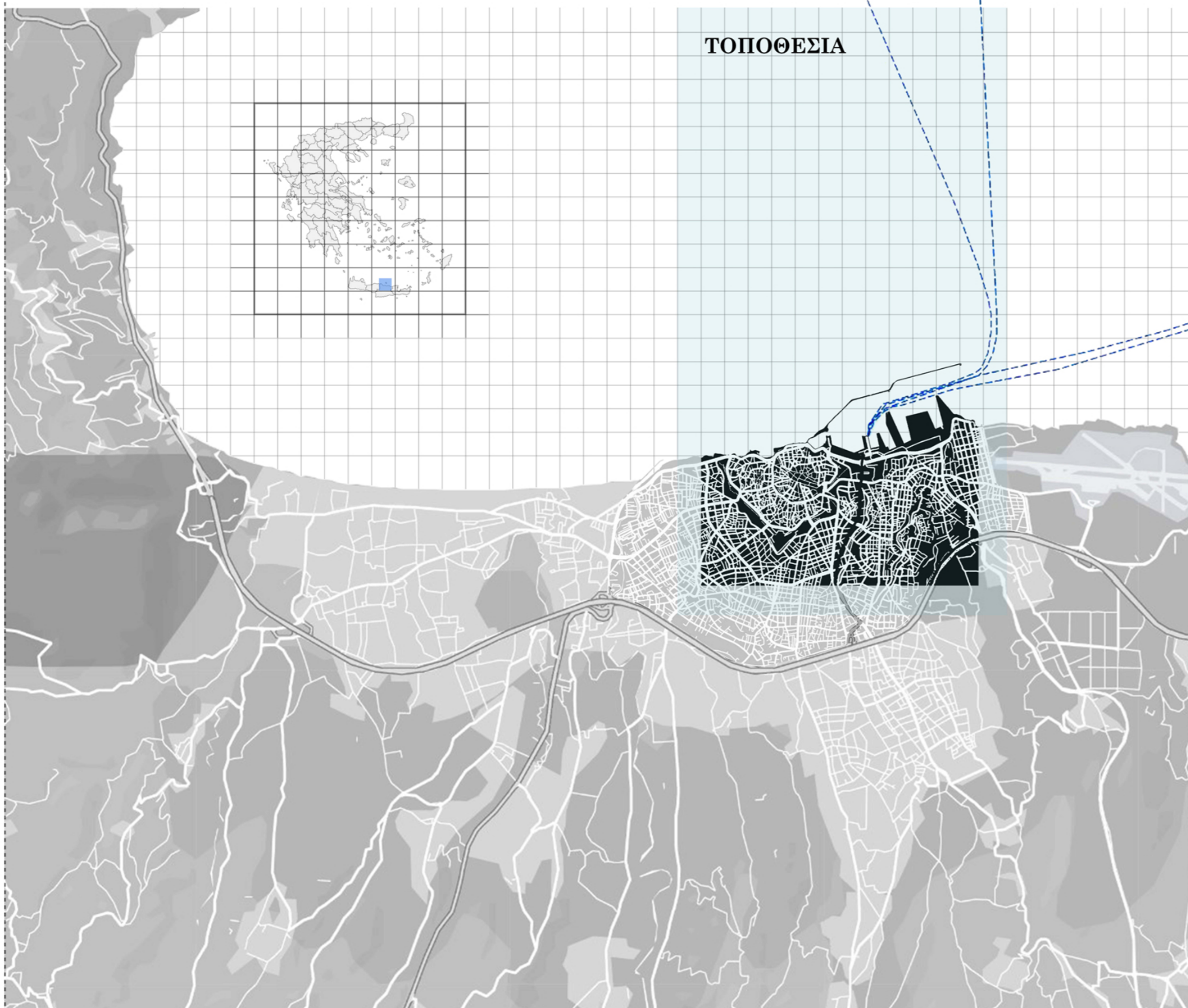
πρόταση αναβίωσης του παράκτιου μετώπου του Ηρακλείου

Διπλωματική Εργασία
Νεοκλέους Χαράλαμπος, Νιθαιριανάκη Ιωάννα

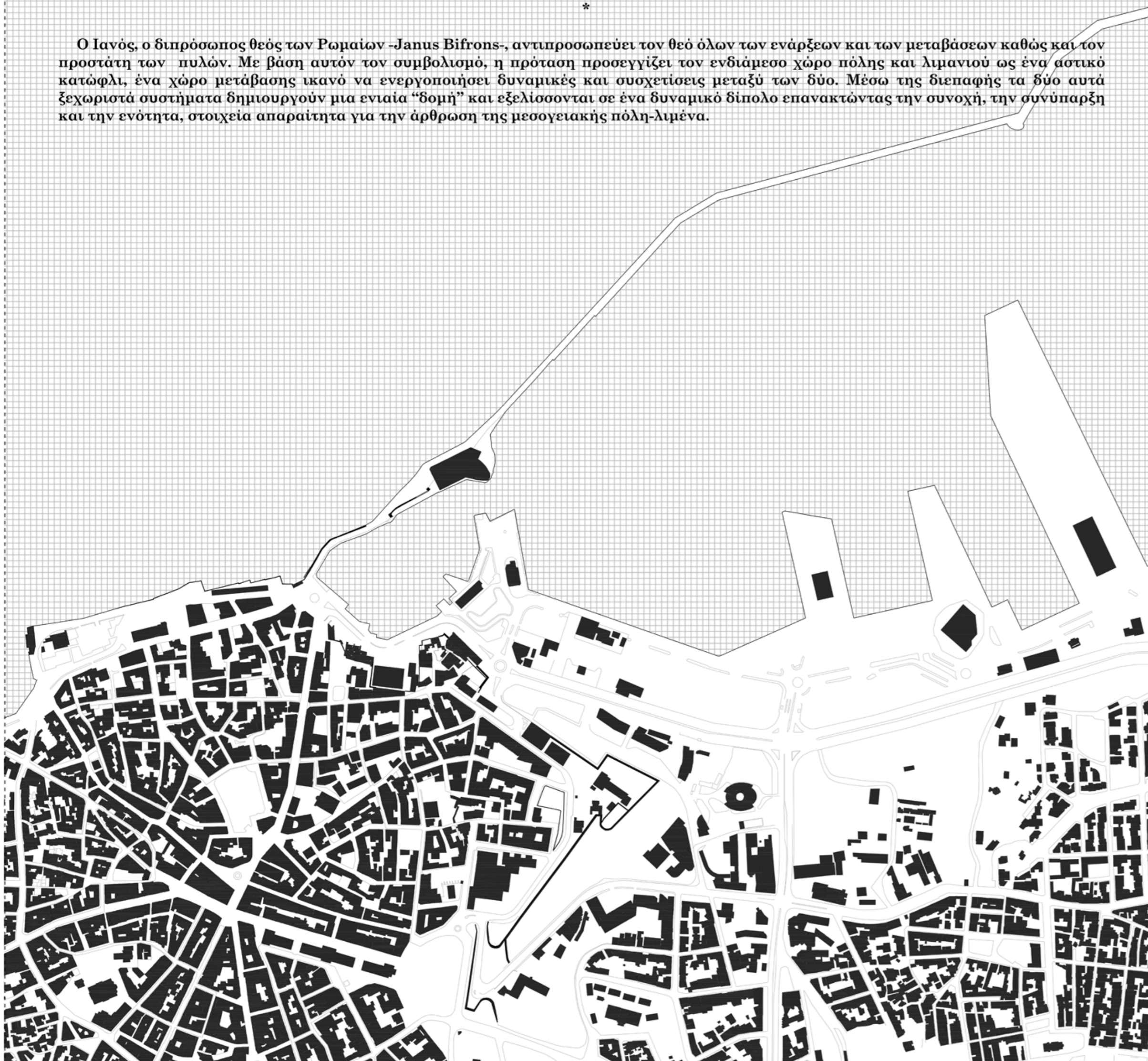
Επιβλέπων καθηγητής
Τζορπανάκης Αλέξιος

ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ

Στη σύγχρονη συνθήκη, η άλλοτε αλληλεξαρτώμενη -τόσο συμβολικά όσο και λειτουργικά- σχέση πόλης-λιμένα δεν υφίσταται πλέον. Το Ηράκλειο, ως τυπική μεσογειακή πόλη-λιμάνι χαρακτηρίζεται από όλες τις παθολογίες που προκύπτουν από τον διαχωρισμό πόλης και λιμένα, με το λιμενικό μέτωπο να διακρίνεται από χωρικές ασυνέχειες, υποβαθμισμένους και εγκαταλελειμμένους χώρους και διαφορετικές δομικές κλίμακες. Η παρούσα διπλωματική εργασία πραγματεύεται την αστική ενεργοποίηση του θαλάσσιου/λιμενικού μετώπου του Ηρακλείου μέσα από ένα ενιαίο σύνολο επεμβάσεων. Με στόχο την υπέρβαση του «εγκαταλελειμένου κατώφλιου», η πρόταση εστιάζει στις «επιφανείς διαεπαφές» μεταξύ πόλης και λιμένα, όπου μέσω της διαμόρφωσης του δημόσιου χώρου, των χώρων πρασίνου και του σχεδιασμού χώρων και κτιρίων αναφοράς, επιχειρείται η δημιουργία μιας νέας αστικής κεντρικότητας. Ερμηνεύοντας την περιοχή ως ένα «δοχείο» εν αναμονή περιεχομένου, προτείνεται η τροφοδοσία ποικίλων αστικών και λιμενικών χρήσεων αλλά και η δημιουργία ενός υπερτοπικού κτηρίου-ελκυστήρα, ενεργοποιώντας νέες δυναμικές συσχετιζόμενες με τον ορίζοντα του θαλάσσιου μετώπου. Έτσι, με την ιδέα της «κοινής ύπαρξης στα όρια» και όχι απλά της ένταξης αποτυπώνεται η δυαδικότητα των πόλεων-λιμένων ως αναγκαιότητα στην σύγχρονη συνθήκη. Τα παραπάνω ενισχύονται με τη δημιουργία τόσο γραμμικών συστημάτων παράκτιων ενοποιήσεων όσο και εγκάρσιων προβολών και συρραφών, δημιουργώντας έτσι πολλαπλούς χώρους κοινωνικής συνδιαλλαγής και εν τέλει συνθέτοντας το νέο αστικό-λιμενικό τοπίο, τη «φρεσνή πόλη».

Ο Ιανός, ο διπρόσωπος θεός των Ρωμαίων -Janus Bifrons-, αντιπροσωπεύει τον θεό όλων των ενάρξεων και των μεταβάσεων καθώς και τον προστάτη των πυλών. Με βάση αυτόν τον συμβολισμό, η πρόταση προσεγγίζει τον ενδιάμεσο χώρο πόλης και λιμανιού ως ένα αστικό κατώφλι, ένα χώρο μετάβασης ικανό να ενεργοποιήσει δυναμικές και συσχετίσεις μεταξύ των δύο. Μέσω της διαεπαφής τα δύο αυτά ξεχωριστά συστήματα δημιουργούν μια ενιαία «δομή» και εξελίσσονται σε ένα δυναμικό δίπολο επανακτώντας την συνοχή, την συνύπαρξη και την ενότητα, στοιχεία απαραίτητα για την άρθρωση της μεσογειακής πόλη-λιμένα.

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ

4ος - 9ος αι. / Α' Βυζαντινή Περίοδος

Η πόλη συναντάται με το όνομα «Κάστρο», ονομασία που υποδηλώνει κάποια μορφή οχύρωσης. Στον χάρτη απεικονίζεται το πιθανό περίγραμμα του οχυρού περιβάλλου του οχυρού.

9ος - 13ος αι. / Β' Βυζαντινή Περίοδος

Το 823 Άραβες Σαρακηνόι καταλαμβάνουν την Κρήτη και η πόλη οχυρώνεται με τείχος με λίθινη βάση και πλάι-πλάι οικόμ, το οποίο περιβάλλεται από βαθιά τάφο (khandra) έξω και η ονομασία Rabdh el Khandra δηλαδή Φρούριο της Τύφου ή «Χανδάκας».

Το 961 επανακτάται από τους Βυζαντινούς όπου χτίζεται νέα οχύρωση πάνω στα θεμέλια του αρχικού τείχους. Γίνεται αναπίστωσις σε παλαιά με αστική οργάνωση και παίρνει το όνομα «Μεγάλο Κάστρο».

1539 - 1562 / Ενετοκρατία

Το 1211 η Κρήτη καταλαμβάνεται από τους Ενετούς και ονομάζεται Regno di Candia, Βασίλειο της Κρήτης. Το 1462 επισφραγίζεται η σύγκληση νέας οχύρωσης της πόλης, συμπεριλαμβανομένου της συνεχούς έξω από τα παλαιά τείχη. Την περίοδο αυτή βελτιώνεται και διατηρείται ο παλιός λιμένας με την εκδίωξη του πυθμένα του, την δημιουργία μάλων και την κατοικήσιμη χώρων επισκευής και ναυπήγησης πλοίων. Η πόλη που ονομάζεται πλέον από τους Βενετούς «Candia» εξελίσσεται σε ένα από τα σπουδαιότερα αστικά κέντρα και λιμάνια της εποχής σε ολόκληρη την ανατολική Μεσόγειο.

1565 - 1645 / Ενετοκρατία

Το νέο σύστημα οχύρωσης που επινοήθηκε βασίστηκε στις βαλκανικές δυνατότητες των προβόλων όπλων, γνωστό ως «πρωγονικό σύστημα». Οι προηγούμενες μεγάλες πολυγωνικές πλατφόρμες που δόθηκαν στις νέες οχύρωσεις αντικατέστησαν τους πάργους διαδορισμένους καθωστικάς ρόλο στην άμυνα.

Το λιμάνι της πόλης με τους ταρσανάδες αποτελεί οπουσίο κέντρο εμπορίου από όπου εξάγονται τα κρητικά προϊόντα (κρούσι, λάδι, τυρί) και διακινούνται στις σημαντικότερες αγορές της Ευρώπης.

1645 - 1669 / Τουρκική Πολιορκία

Το σύστημα αυτό χαρακτηρίζεται από την προσπάθεια των Βενετών να συμπληρώσουν τις ελλείψεις του κυρίως οχυρωματικού περιβάλλου, κατασκευάζοντας πλήθος πρόσθετων έργων σε συμπληρωματικές γραμμές άμυνας και επίθεσης. Τα τεχνικά αυτά έργα οφείλονται στην δημιουργία γραμμών υποστήριξης ενσωματωμένων φρουρών, υπόγειων στοών και εξωτερικά οχυρωματικά έργα.

1843 / Τουρκοκρατία

Με την κατάκτηση του νησιού από τους Οθωμανούς, η Κρήτη αποτέλεσε ένα νέο «εγχείρημα», μια νέα διοικητική περιφέρεια της οθωμανικής αυτοκρατορίας με όνομα το Χινδίκας που ονομάστηκε από τους Τούρκους «Kandiye» ή Κάστρο. Λόγω της ολοκληρωτικής καταστροφής της πόλης κατά τον πόλεμο, ξεκίνησε προσπάθεια ανακωστήρισης με εκτεταμένες επισκευές σε κτίρια και στον οχυρωματικό περίβολο. Οι Τούρκοι τροποποίησαν τον Προμαχώνα Αγίου Ανδρέα δίνοντας του καθοριστική μορφή ενώ το λιμάνι ενισχύθηκε με την κατασκευή δεξαμενών αποθήκευσης των αναγκαίων λιμενοβιομηχανιών, τον Μικρό Κώδρα (Κιουρούκ Λου Κιουρούκ).

1930

Η πόλη του Χινδίκας απελευθερώνεται το 1898, όπου μετονομάζεται σε «Ηράκλειο». Με την αγωγή του 20ου αι, η πόλη αναπτύσσεται γαργάια και πολυκατοικούνται από τους κατοίκους. Το 1936 εγκρίνεται το Σχέδιο Πόλης που περιελάμβανε όλο το εντός τείχων τμήμα της πόλης καθώς και μικρά τμήματα εκτός τείχων. Την ίδια χρονιά κατασκευάζεται ο Μικρός Κώδρας για την κατοικήσιμη νέας προβόλους και με την διάδοση του μοντέρνου στυλ αναπτύσσεται ένα νέο αστικό μοντέλο στην πόλη, αυτό της πολυκατοικίας.

1967

Στα μέσα του 20ου αι. ολοκληρώνονται οι εξωτερικές οχύρωσεις του φρουρίου και αρχίζει η επέκταση του λιμένα. Ο νέος λιμένας διαμορφώνεται προς την βορειοανατολική πλευρά του παλιού ενδοτικού λιμένα και καταλαμβάνει το όρειο τμήμα των Αρσενάλι Υεσθί, ο ημιτροπικός των Αρσενάλι καθώς και τα ανατολικά Νεφρα Λιονι και Νουσιτσι. Το 1968 αναπτύσσεται νέο σχέδιο πόλης, το οποίο διατηρείται τα όρια της. Το 1967 το σχέδιο δεν είχε ακόμη κορσεται και η ογκωτική ανάπτυξη δεν είχε επεκταθεί στην εκτός σχεδίου δομή.

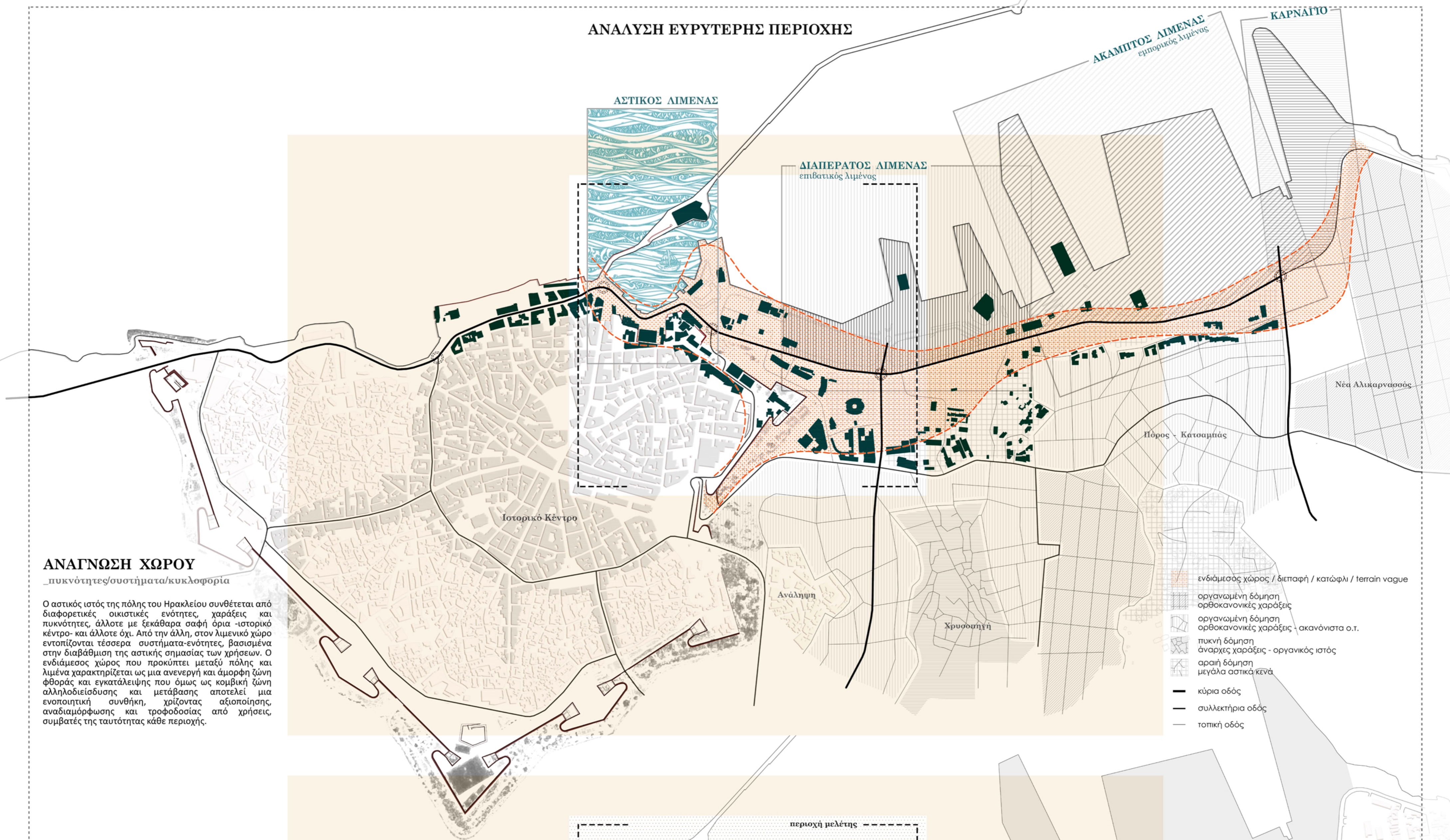
1980

Το 1979 η ογκωτική ανάπτυξη είχε ήδη υπερβεί το σχέδιο πόλης του 1968. Η διαμόρφωση της παραλιακής ζώνης αποτελεί πλέον την κύρια αστική αποκοπή της πόλης από την θάλασσα. Στις τελευταίες δεκαετίες του 20ου αι. ξεκινούν σημαντικά έργα μικρής κλίμακας, όπως η διαμόρφωση της πλατείας των Λιονταριών και της πλατείας Ελευθερίας, μεταφορμής στο ιστορικό κέντρο και σημαντικές αποκαταστάσεις στα ενδοτικά τείχη. Το λιμάνι συνεχίζει να επεκτείνεται με κεντρικά θέματα σχεδιασμού την τουριστική και εμπορική αξιοποίηση του χώρου.

Πηγές:
Τζορπανάκης Χρυσούλα, Χινδίκας, Η Πόλη και τα Τείχη, εκδ. Εταιρία Κρητικών Ιστορικών Μελετών, 1996
Σκουτέλης Νίκος, Ο Παλιός Χωροτάξις: Το δίκτυο των Πόλεων-Οχυρών στο κατά Θάλασσαν Κράτος της Βενετίας 16ος-17ος αιώνες, εκδ. Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς, 2013

ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΥΡΥΤΕΡΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΧΩΡΟΥ

...πυκνότητες/ουστήματα/κυκλοφορία

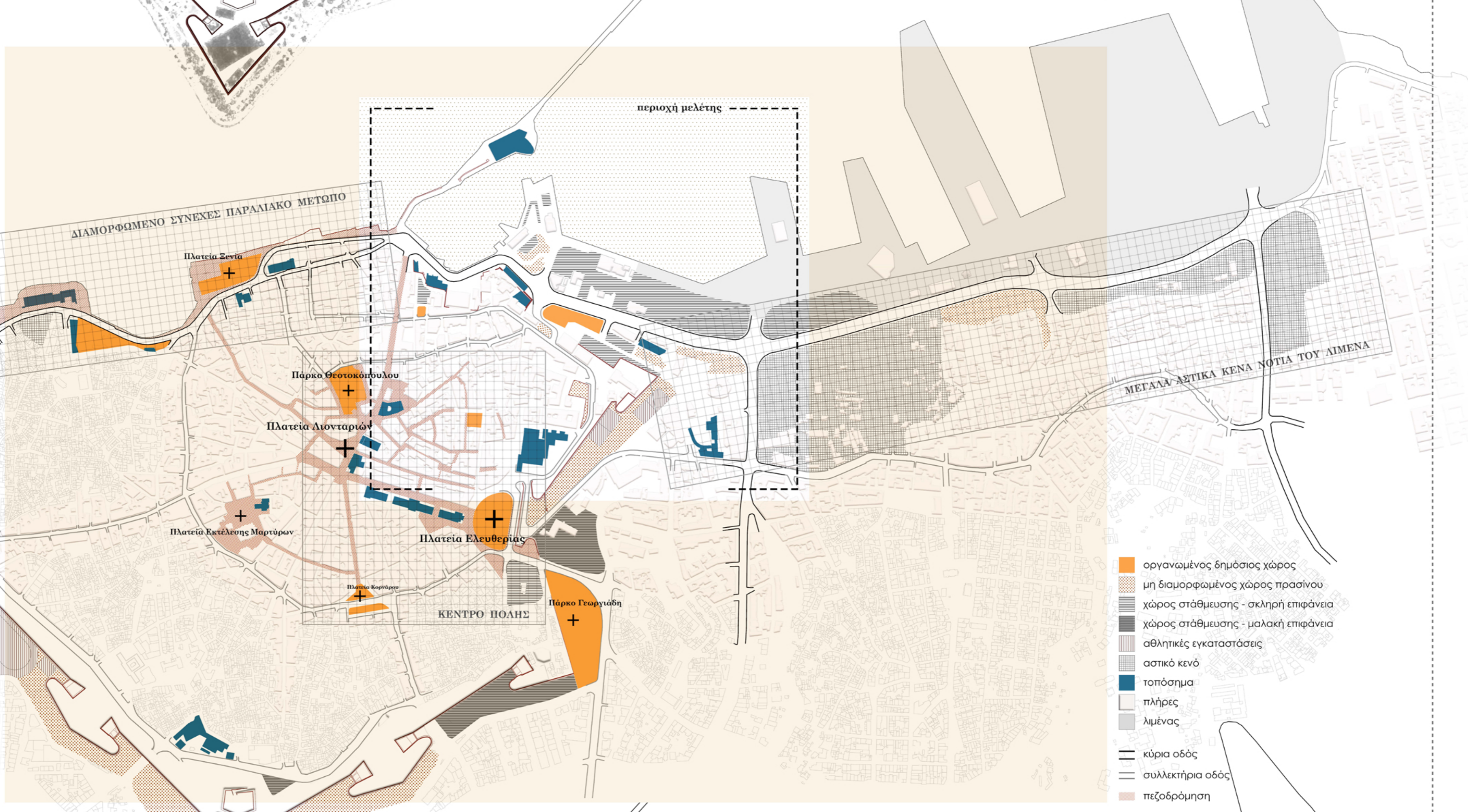
Ο αστικός ιστός της πόλης του Ηρακλείου συνθέεται από διαφορετικές οικιστικές ενότητες, χαράξεις και πυκνότητες, άλλοτε με ξεκάθαρα σαφή όρια -ιστορικό κέντρο- και άλλοτε όχι. Από την άλλη, στον λιμενικό χώρο εντοπίζονται τέσσερα συστήματα-ενότητες, βασισμένα στην διαβάθμιση της αστικής σημασίας των χρήσεων. Ο ενδιάμεσος χώρος που προκύπτει μεταξύ πόλης και λιμένα χαρακτηρίζεται ως μια ανεστρατη και άμορφη ζώνη φθαρτά και εγκατάλειψης που όμως ως κομβική ζώνη αλληλοειδίκευσης και μετάβασης αποτελεί μια ενοποιητική συνθήκη, χρίζοντας αξιοποίησης, αναδιαμόρφωσης και τροφοδοσίας από χρήσεις, συμβατές της ταυτότητας κάθε περιοχής.

- ενδιάμεσος χώρος / διεπαφή / κατάφλι / terrain vague
- οργανωμένη δόμηση ορθοκανονικής χαράξης
- οργανωμένη δόμηση ορθοκανονικής χαράξης - ακανόνιστο ο.π.
- πυκνή δόμηση άναρχης χαράξης - οργανικός ιστός
- αρχαία δόμηση μεγάλα αστικά κενά
- κύρια οδός
- συλλεκτήρια οδός
- τοπική οδός

ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΧΩΡΟΙ

...ανοιχτοί χώροι/πράσινο

Στην πόλη του Ηρακλείου οι δημόσιοι ανοιχτοί χώροι είναι περιορισμένοι, με την κύρια συγκέντρωση αυτών να εντοπίζεται στο ιστορικό κέντρο και στα ενετικά τείχη της πόλης που το περιβάλλουν. Στο θαλάσσιο μέτωπο που βρίσκεται σε εγγύτητα με το ιστορικό κέντρο διαμορφώνεται ένας συνεχής γραμμικός δημόσιος περίπατος που διακόπτεται στην είσοδο του παλιού λιμένα. Από την άλλη, ανατολικά του ιστορικού λιμένα η σχέση πόλης-θάλασσας παύει να υφίσταται αφού συναντάται πληθώρα αστικών κενών, μεγάλων χώρων στάθμευσης και ελάχιστων δημοσίων χώρων.

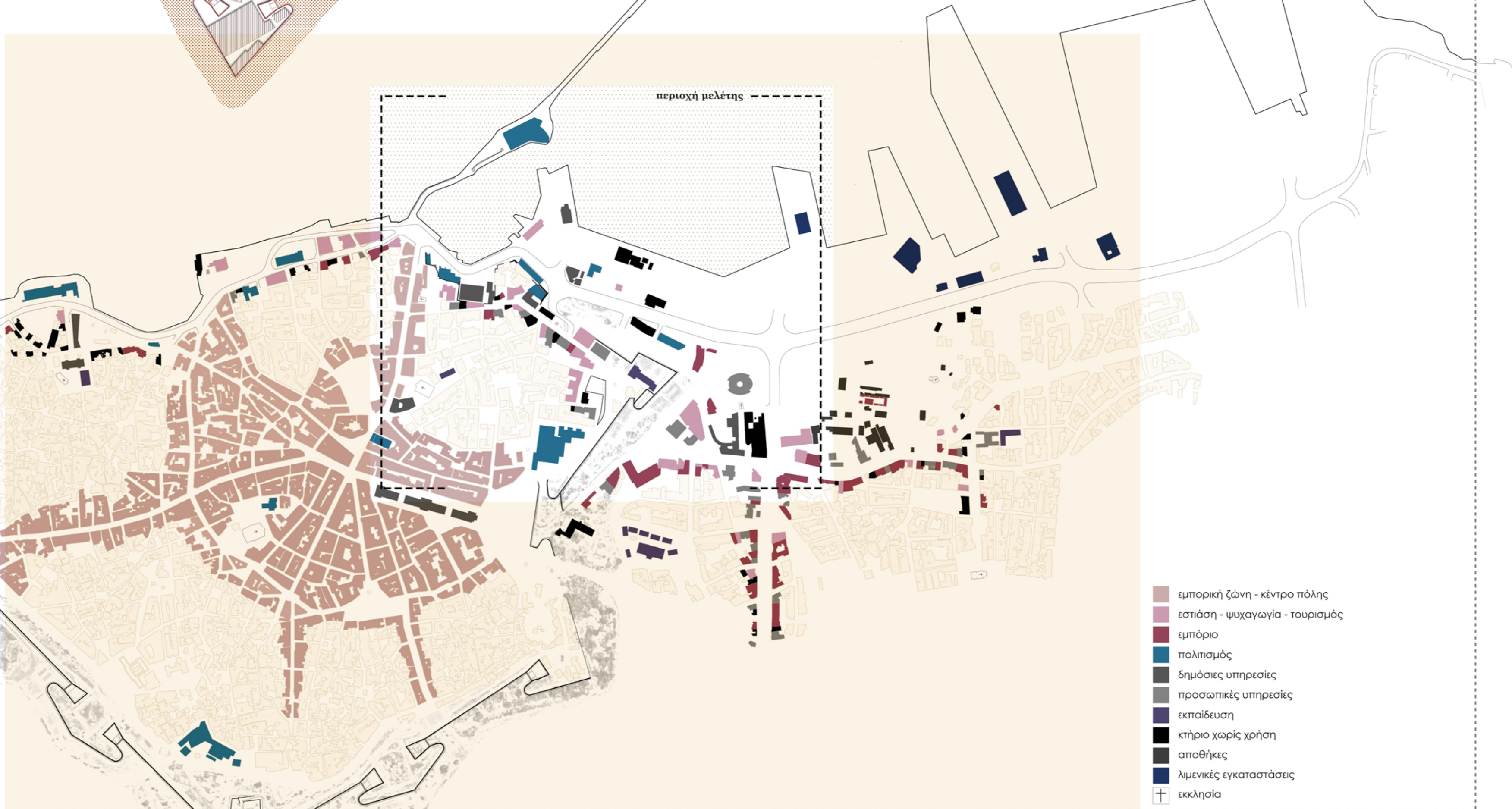

- οργανωμένος δημόσιος χώρος
- μη διαμορφωμένος χώρος πρασίνου
- χώρος στάθμευσης - σκληρή επιφάνεια
- χώρος στάθμευσης - μαλακή επιφάνεια
- αθλητικές εγκαταστάσεις
- αστικό κενό
- τοπίσθημα
- πλήρες
- λιμένας
- κύρια οδός
- συλλεκτήρια οδός
- πεζοδρόμηση

ΧΡΗΣΕΙΣ

...χρήσεις γης/ισογείου

Η συγκέντρωση των αστικών χρήσεων παρατηρείται στην "εντός των τειχών" πόλη, με την μίξη των χρήσεων καθώς και στις κύριες οδούς της πόλης με την μάζα των εμπορικών χρήσεων. Στο θαλάσσιο μέτωπο της περιοχής μελέτης εντοπίζονται κυρίως κτήρια υπηρεσιών, μεγάλος αριθμός κτηρίων χωρίς χρήση αλλά και πλήθος ιστορικών κτηρίων, μνημείων και χώρων πολιτισμού, καθιστώντας την περιοχή σημαντικό τοπίο και ελκυστή.

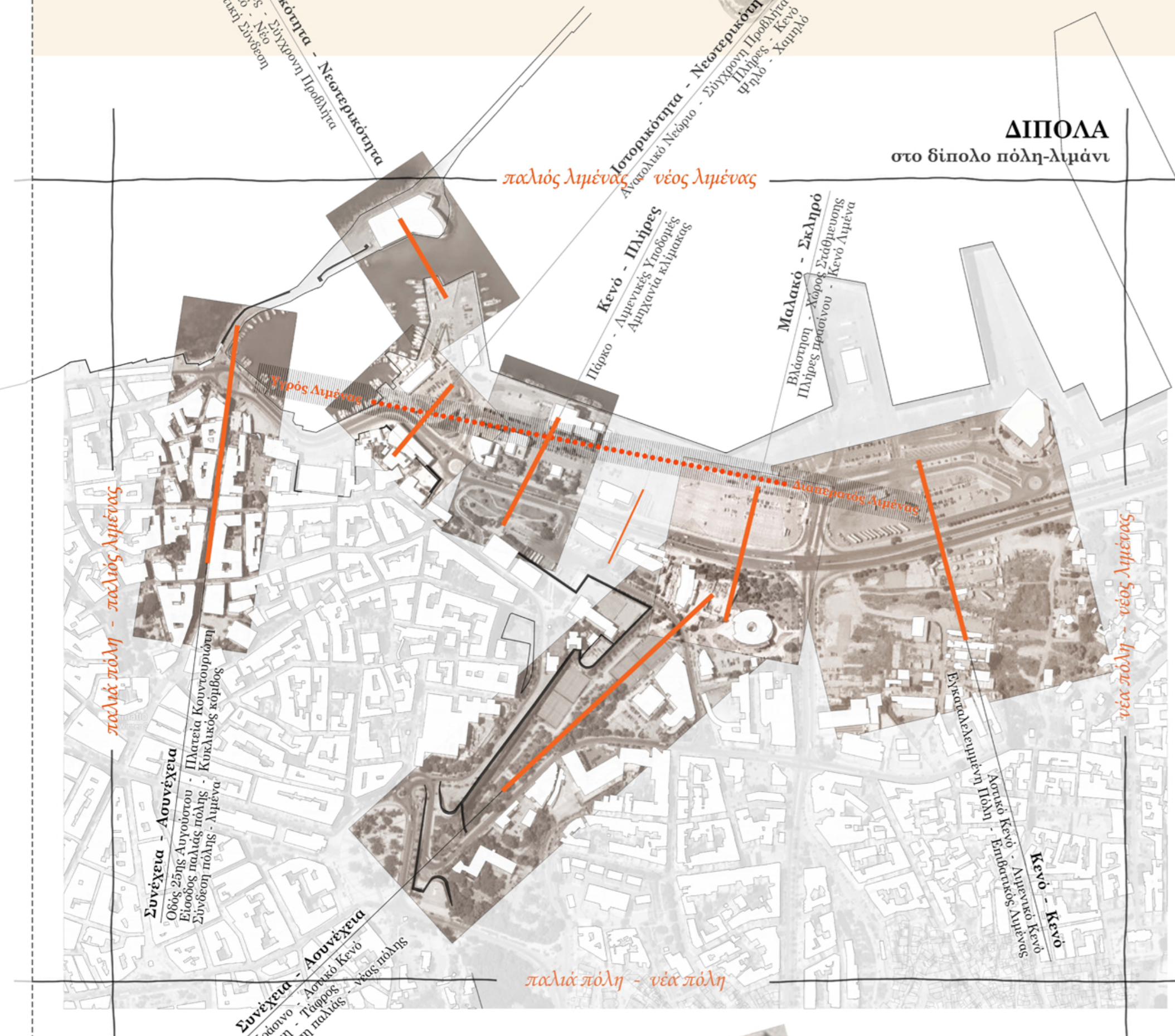

- εμπορική ζώνη - κέντρο πόλης
- εστίαση - ψυχαγωγία - τουρισμός
- εμπόριο
- πολιτισμός
- δημόσιες υπηρεσίες
- προσωπικές υπηρεσίες
- εκπαίδευση
- κτήριο χωρίς χρήση
- αποθήκες
- λιμενικές εγκαταστάσεις
- εκκλησία

ΔΙΕΠΑΦΗ ΠΟΛΗΣ - ΛΙΜΕΝΑΣ

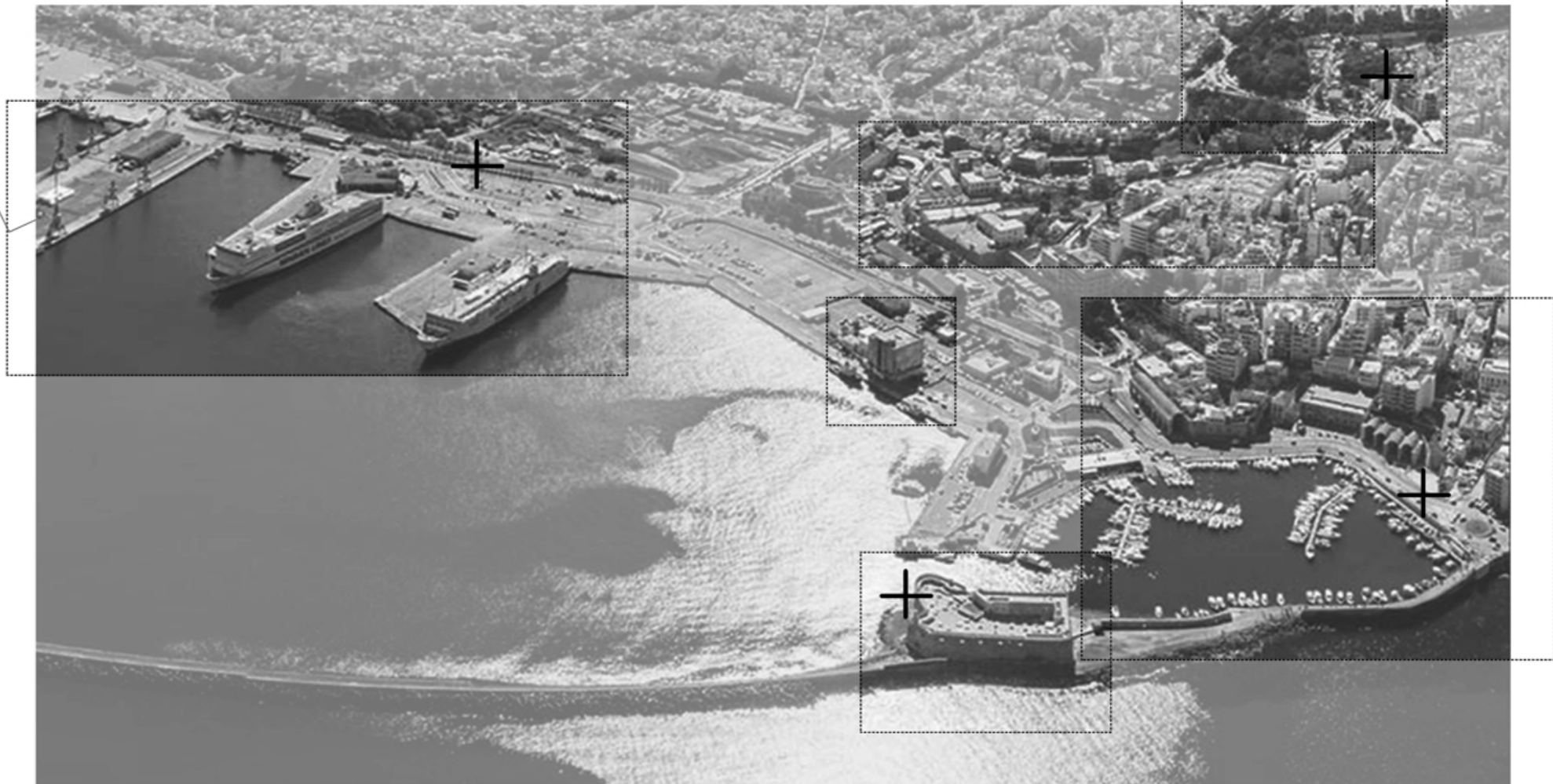

ΔΙΠΟΛΑ στο δίπολο πόλη-λιμάνι

ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ

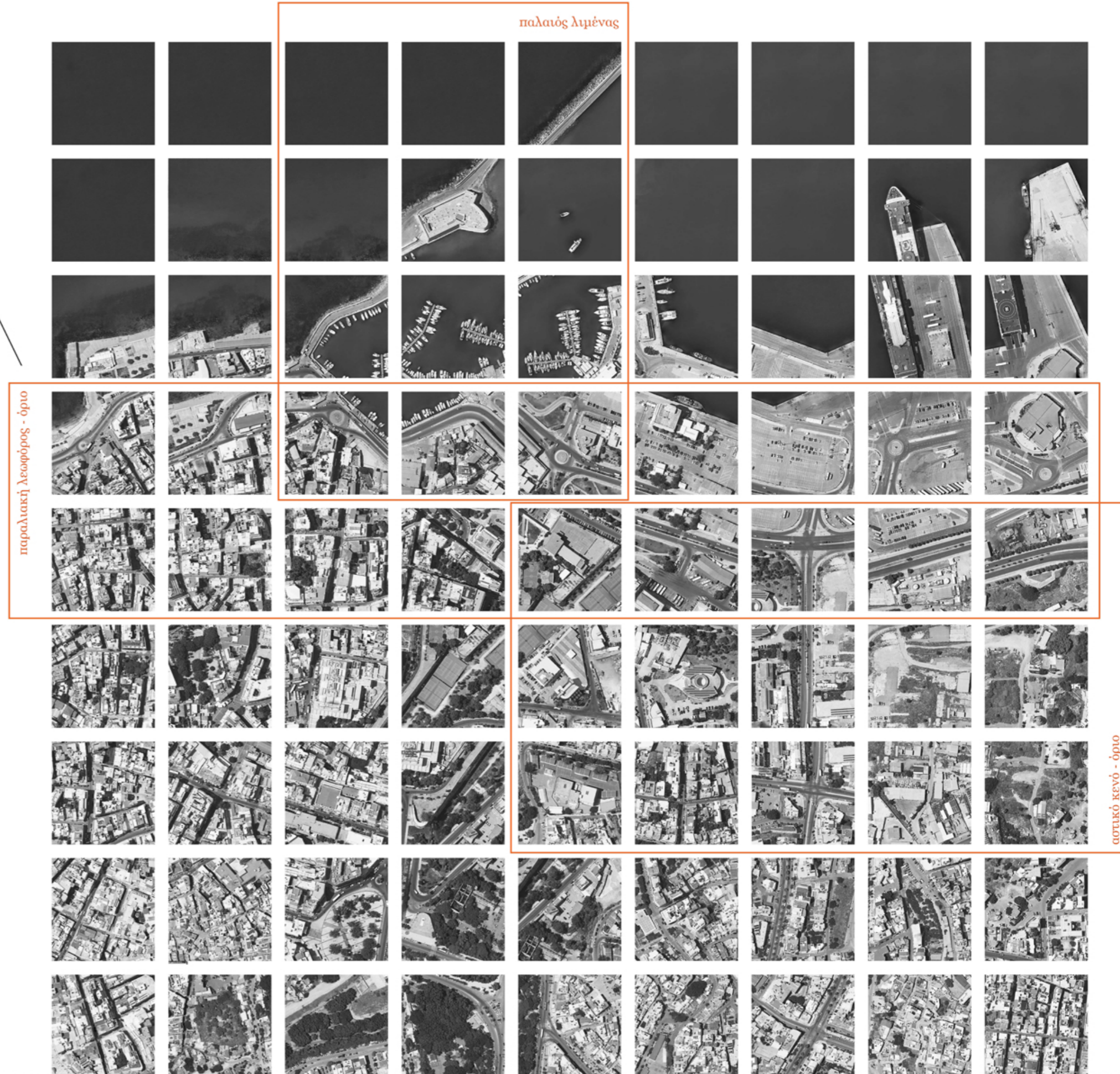
αναγνώριση χαρακτηριστικών της περιοχής & σημεία ενδιαφέροντος

-
Κούλες
τοπόσημο
-
λιμένας
όριο
-
"Ψυγείο"
ορόσημο
-
ψαροκάικα
τοπόσημο
-
τάφος
διαδρομή
-
πλατεία
κόμβος

ΜΝΗΜΗ

πολιτιστική & βιομηχανική κληρονομιά

αεροφωτογράφιση - όριο

ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ

Πρόθεση είναι η οικειοποίηση της προσαυσιμότητας κοντά στο νερό και η απόδοση του θαλάσσιου μετώπου της πόλης ως ενεργός δημόσιος χώρος ώστε να καταστεί σημαντικό σημείο αναφοράς, συνάντησης και συνύπαρξης. Η δημιουργία μετώπων και η μίξη αστικών και λιμενικών χρήσεων συνθέτουν το νέο αστικό τοπίο -την «φρεσνή πόλη»- και κατευθύνουν τις ροές μέσω ενός ενοποιημένου συστήματος δημοσίων χώρων.

ΔΙΕΠΑΦΗ Α

- παλιό λιμάνι -

Με αφετηρία τον ιστορικό λιμένα -σημαντικό τοπόσημο και ελκυστή για την πόλη-, κεντρική πρόθεση αποτελεί ο επανασχεδιασμός και η αναβάθμιση του λιμένα ως ανοιχτού δημόσιου χώρου, τόσο με την κυκλοφοριακή αποσυμφόρηση του χώρου όσο και με την ανάδειξη της πολιτιστικής φυσιογνωμίας της ευρύτερης περιοχής.

ΔΙΕΠΑΦΗ Β

- κατάβλη -

Πρόκειται για τον ενδιάμεσο χώρο της παλιάς πόλης και του νέου λιμένα, ένα αστικό κατάβλη ικανό να επανασυνδέσει την πόλη με την θάλασσα. Με επίκεντρο την «επιφάνεια διεπαφής» πόλης-λιμένα, στόχος είναι η ενεργοποίηση του λιμενικού μετώπου ως νέας αστικής κεντρικότητας, τονώντας την περιοχή με ένα κτήριο-ελκυστή και μετασχηματίζοντας τον τόπο σε ένα δημόσιο χώρο κοινωνικής συνδιαλλαγής.

ΔΙΕΠΑΦΗ Γ

- προεκτασία -

Αφορά την μεταβατική ζώνη από τον παλιό στον νέο λιμένα και κατ' επέκταση από τον αστικό στον διαπερατό λιμένα. Καθιστώντας την περιοχή ως ένα «δοχείο» εν αναμονή περιεχομένου, πρόθεση είναι η τροφοδοσία αστικών και λιμενικών χρήσεων και υποδορών, ενεργοποιώντας συσχετίσεις και διαμορφώνοντας τελικά το νέο θαλάσσιο μέτωπο της πόλης.

ΔΙΕΠΑΦΗ Δ

- αντιπόλη -

Η αμνηνία επέκταση της νέας πόλης εκτός των τεχνών διαφαιίνεται στην ζώνη αυτή, δημιουργώντας τόσο αστικά κενά όσο και εμπόδια προσαυσιμότητας. Η επέμβαση επιδιώκει να αποκαταστήσει τον δημόσιο χώρο, λειτουργώντας ως άρθρωση και κατευθυντήρια δύναμη, με την προώθηση αστικών χρήσεων να ενδυναμώνουν την περιοχή και να δημιουργούν ένα «φαινόμενο πόλης».

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ

ΑΣΤΙΚΟΣ ΙΣΤΟΡΙΚΟΣ ΛΙΜΕΝΑΣ

αναβάθμιση μέσω της ενίσχυσης του δικτύου δημοσίων χώρων

ΠΑΡΑΘΑΛΑΣΣΙΑ ΔΙΑΔΡΟΜΗ
σύστημα δημοσίων χώρων κατά μήκος του θαλάσσιου μετώπου

ΚΑΤΑΛΗΞΗ 25ης ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ
δημιουργία πλατφόρμας και σύνδεση με το επίπλο του παλιού λιμένα

ΚΑΤΑΛΗΞΗ 25ης ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ
δημιουργία πλατφόρμας και σύνδεση με το επίπλο του παλιού λιμένα

ΚΑΤΑΛΗΞΗ 25ης ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ
δημιουργία πλατφόρμας και σύνδεση με το επίπλο του παλιού λιμένα

ΚΑΤΑΛΗΞΗ 25ης ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ
δημιουργία πλατφόρμας και σύνδεση με το επίπλο του παλιού λιμένα

ΚΑΤΑΛΗΞΗ 25ης ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ
δημιουργία πλατφόρμας και σύνδεση με το επίπλο του παλιού λιμένα

ΚΑΤΑΛΗΞΗ 25ης ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ
δημιουργία πλατφόρμας και σύνδεση με το επίπλο του παλιού λιμένα

ΚΑΤΑΛΗΞΗ 25ης ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ
δημιουργία πλατφόρμας και σύνδεση με το επίπλο του παλιού λιμένα

ΚΑΤΑΛΗΞΗ 25ης ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ
δημιουργία πλατφόρμας και σύνδεση με το επίπλο του παλιού λιμένα

ΚΑΤΑΛΗΞΗ 25ης ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ
δημιουργία πλατφόρμας και σύνδεση με το επίπλο του παλιού λιμένα

ΚΑΤΑΛΗΞΗ 25ης ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ
δημιουργία πλατφόρμας και σύνδεση με το επίπλο του παλιού λιμένα

ΚΑΤΑΛΗΞΗ 25ης ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ
δημιουργία πλατφόρμας και σύνδεση με το επίπλο του παλιού λιμένα

ΚΑΤΑΛΗΞΗ 25ης ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ
δημιουργία πλατφόρμας και σύνδεση με το επίπλο του παλιού λιμένα

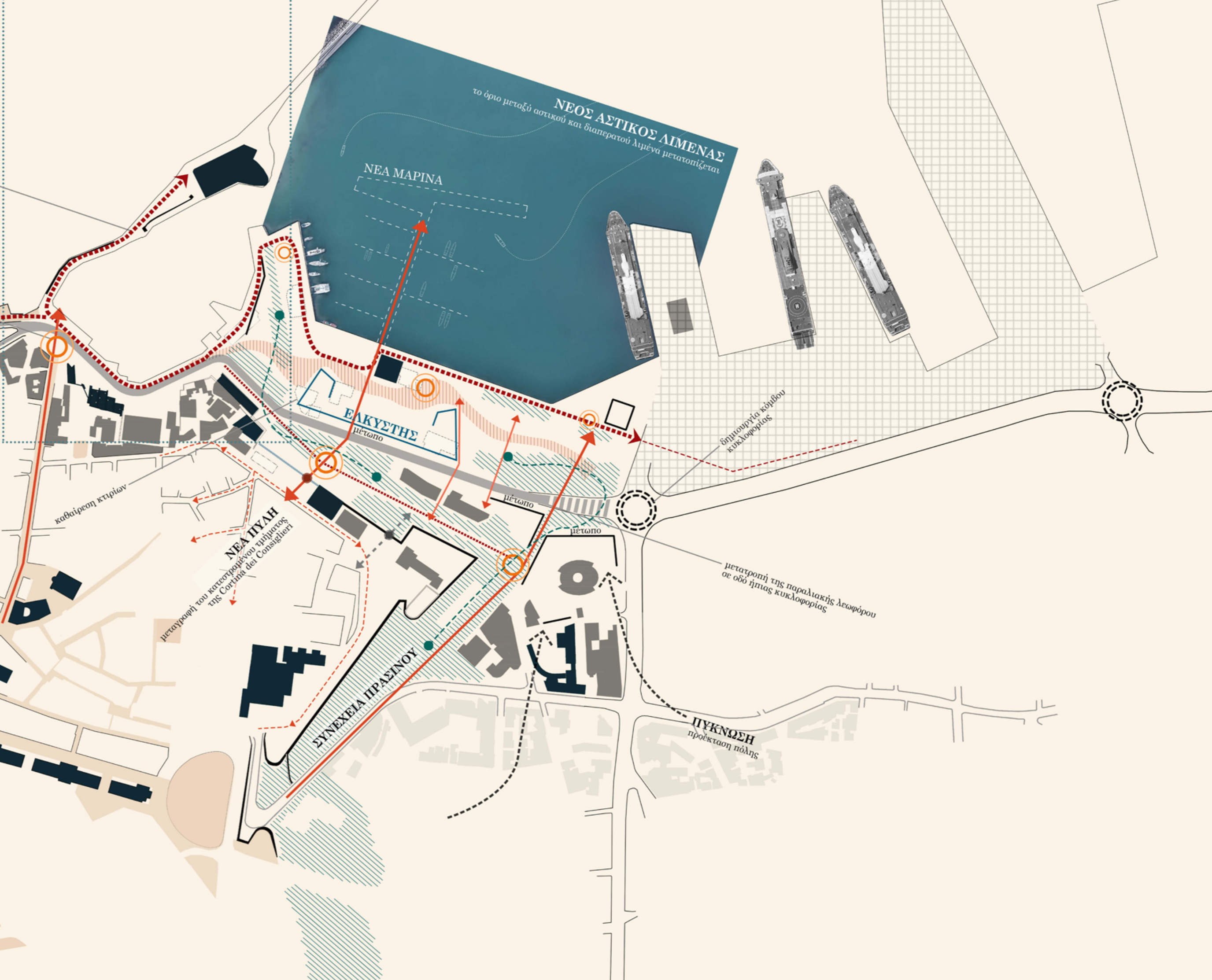
ΚΑΤΑΛΗΞΗ 25ης ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ
δημιουργία πλατφόρμας και σύνδεση με το επίπλο του παλιού λιμένα

ΚΑΤΑΛΗΞΗ 25ης ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ
δημιουργία πλατφόρμας και σύνδεση με το επίπλο του παλιού λιμένα

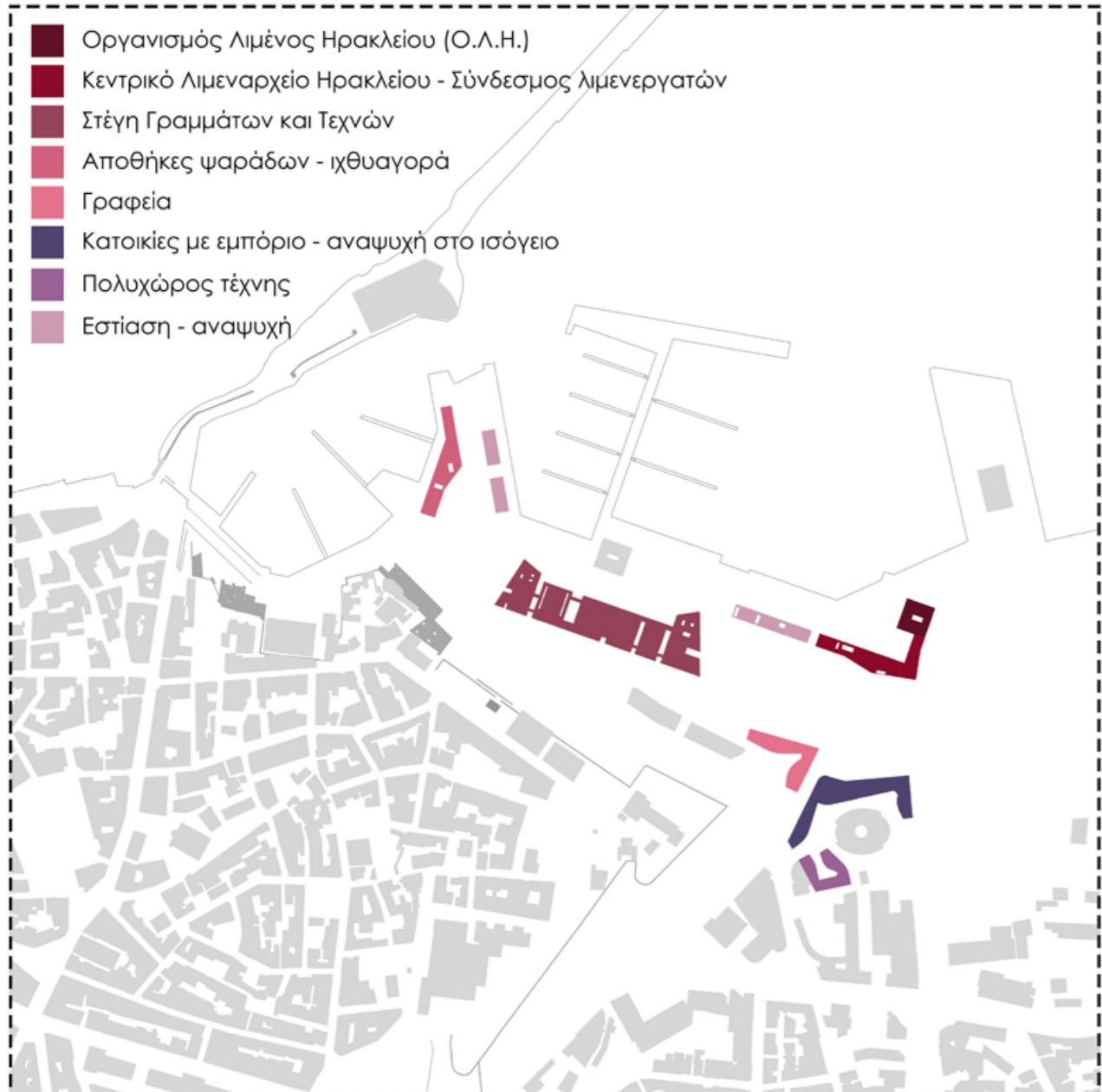
ΚΑΤΑΛΗΞΗ 25ης ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ
δημιουργία πλατφόρμας και σύνδεση με το επίπλο του παλιού λιμένα

ΚΑΤΑΛΗΞΗ 25ης ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ
δημιουργία πλατφόρμας και σύνδεση με το επίπλο του παλιού λιμένα

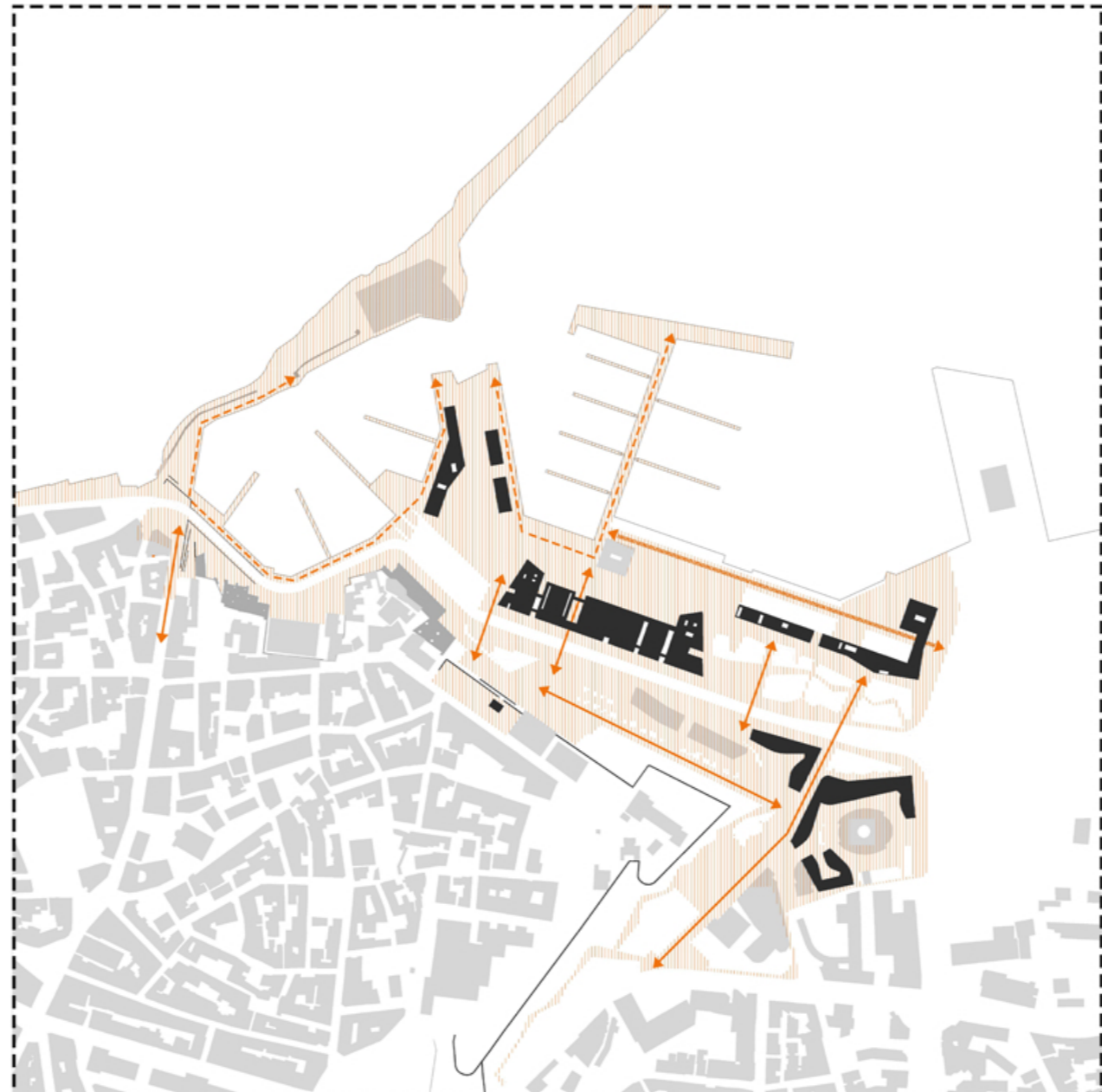
ΚΑΤΑΛΗΞΗ 25ης ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ
δημιουργία πλατφόρμας και σύνδεση με το επίπλο του παλιού λιμένα

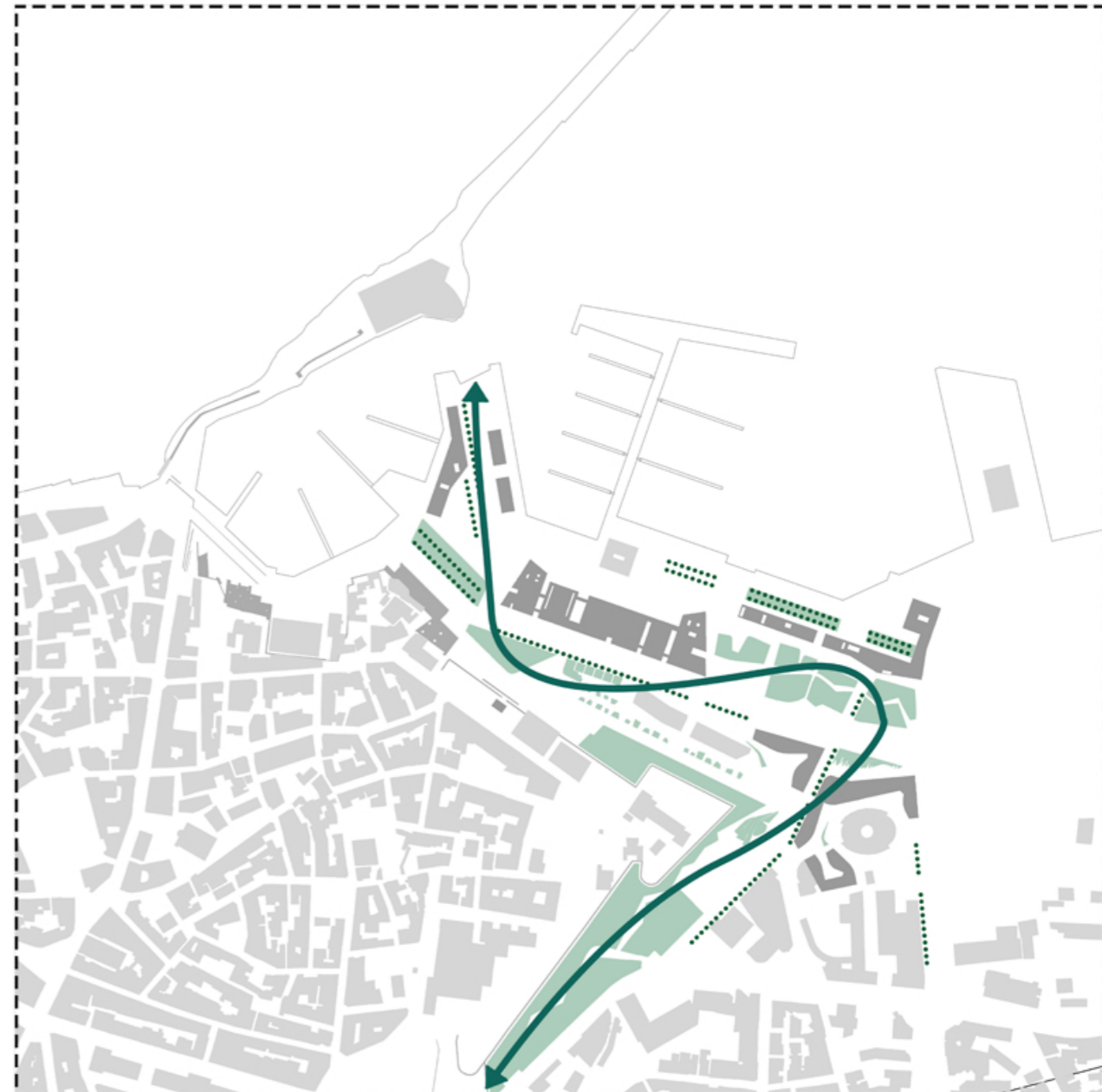
- Οργανισμός Λιμένος Ηρακλείου (Ο.Λ.Η.)
- Κεντρικό Λιμεναρχείο Ηρακλείου - Σύνδεσμος Λιμενεργατών
- Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών
- Αποθήκες ψαρόδων - ιχθυαγορά
- Γραφεία
- Κατοικίες με εμπόριο - αναψυχή στο ισόγειο
- Πολυχώρος τέχνης
- Εστίαση - αναψυχή

ΧΡΗΣΕΙΣ

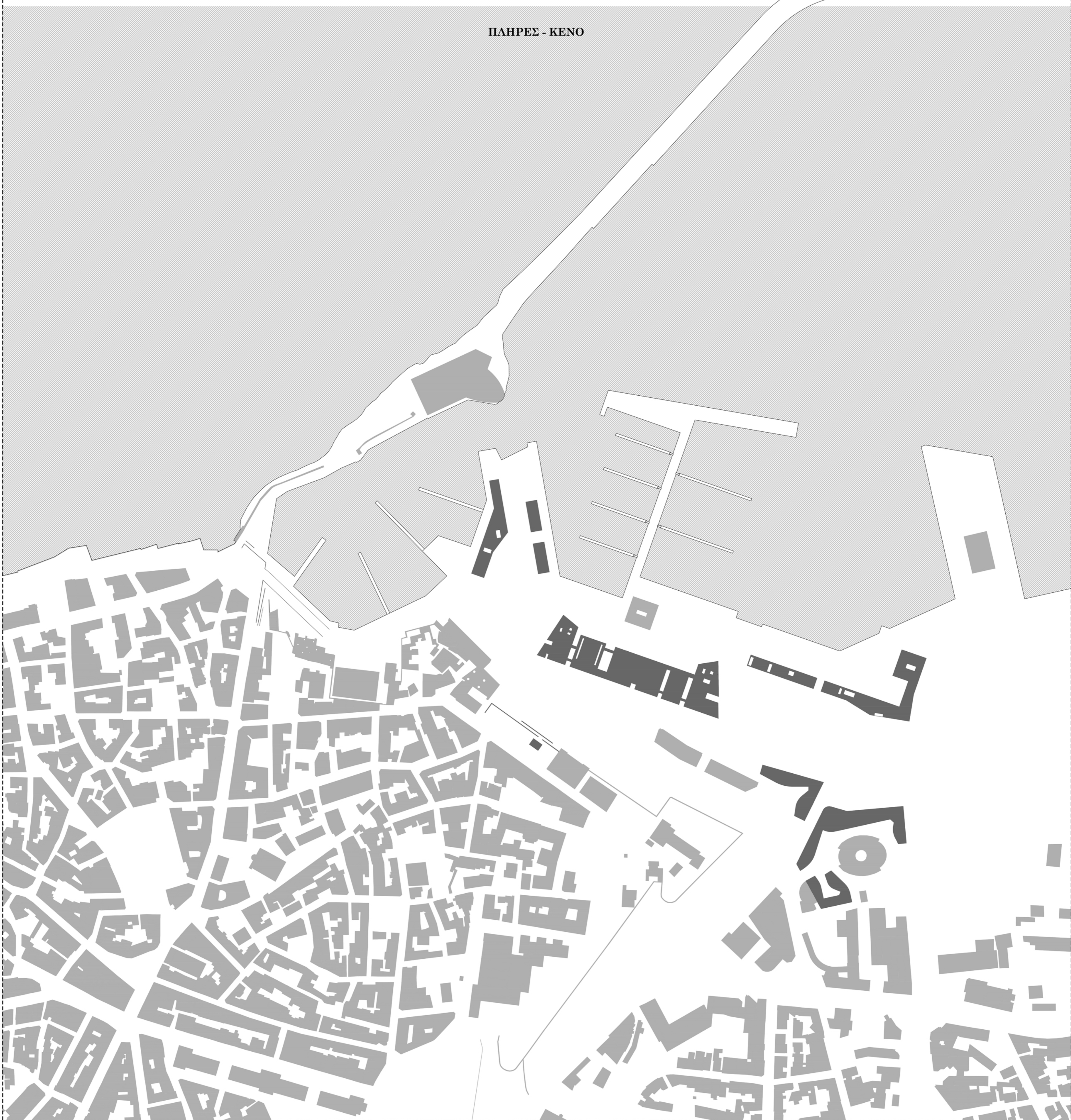

ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΧΩΡΟΙ
_σκληρές επιφάνειες

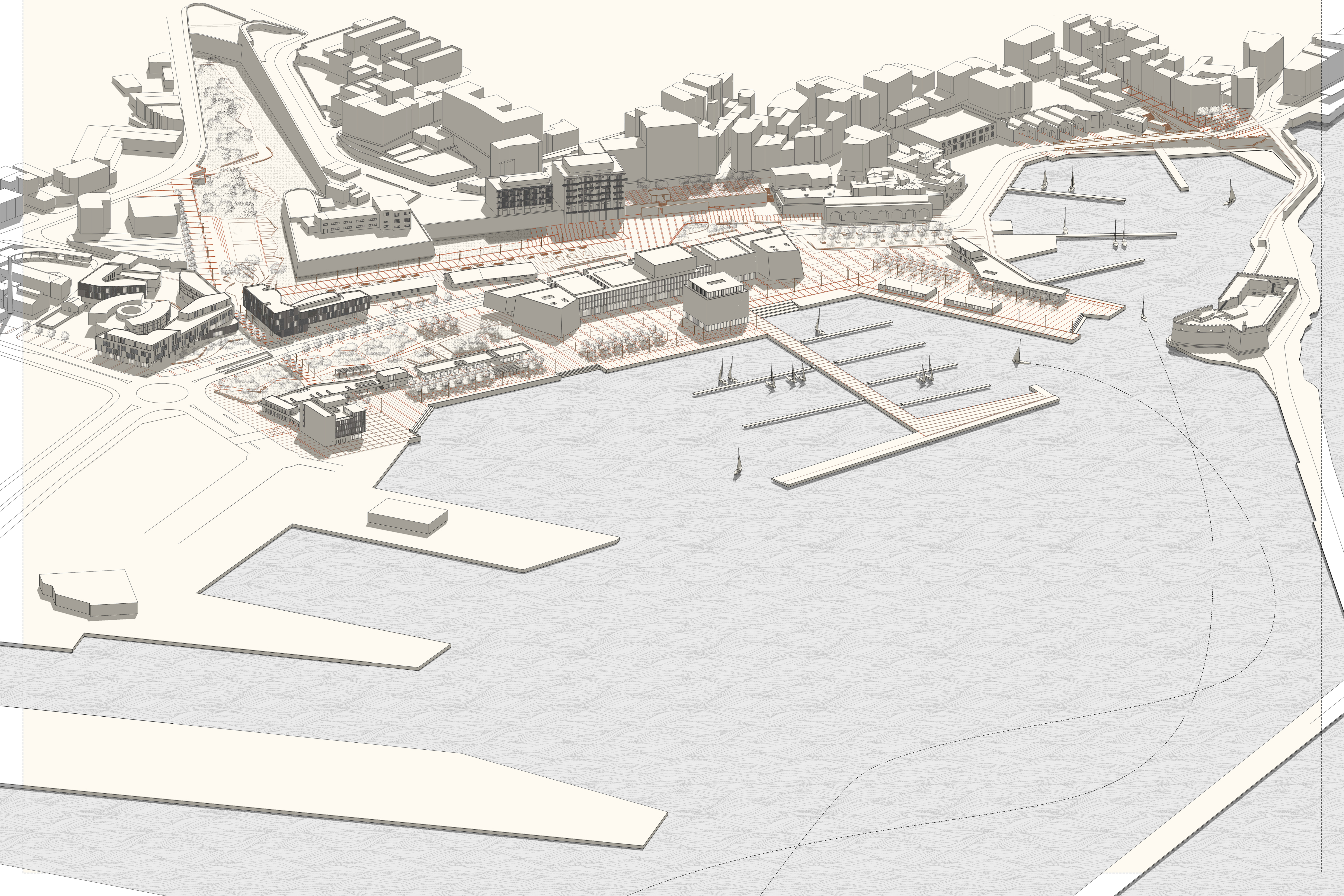

ΠΡΑΣΙΝΟ
_μαλακές επιφάνειες

ΠΛΗΡΕΣ - ΚΕΝΟ

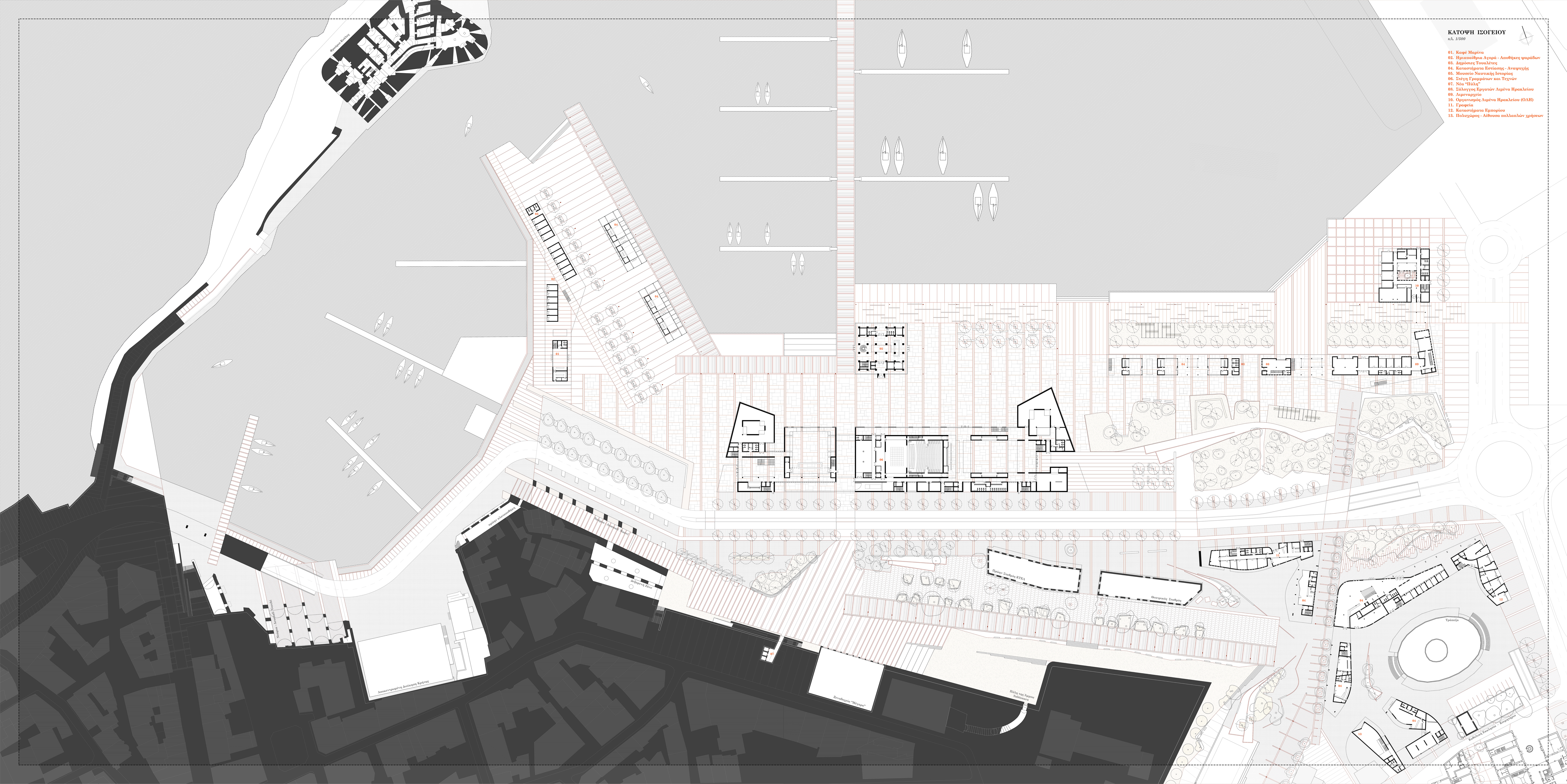

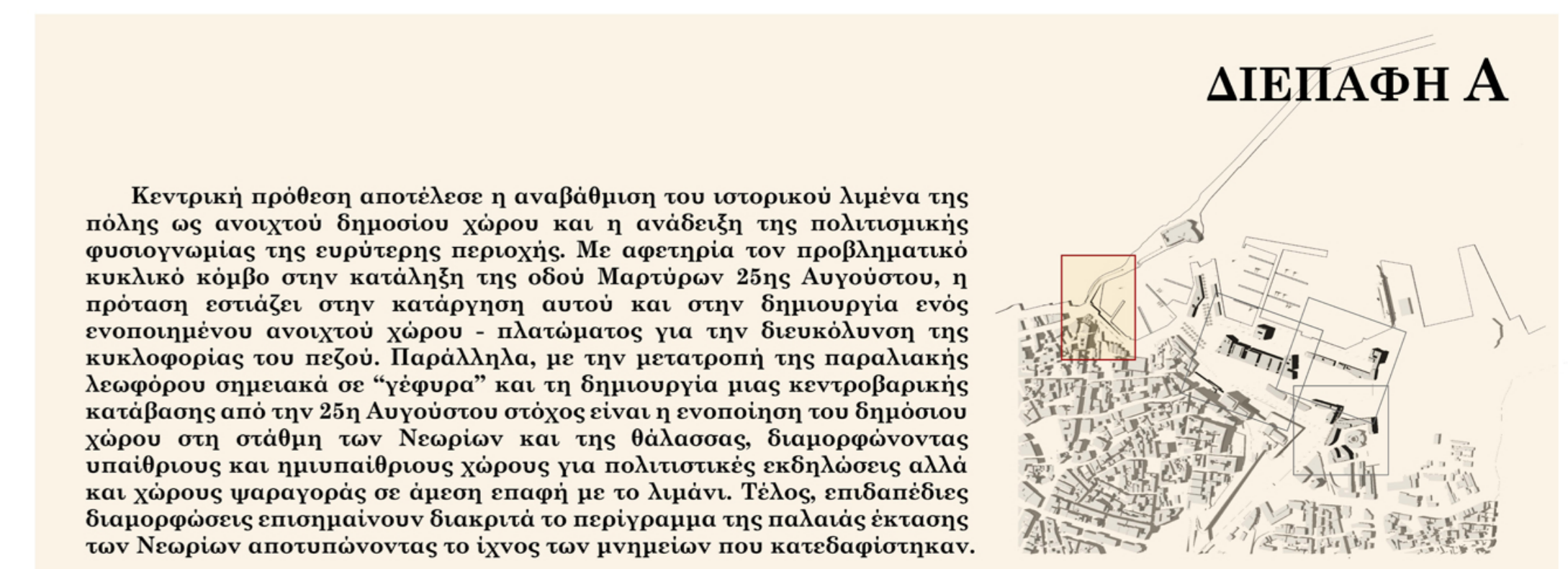

ΚΑΤΩΦΗ ΙΣΟΓΕΙΟΥ

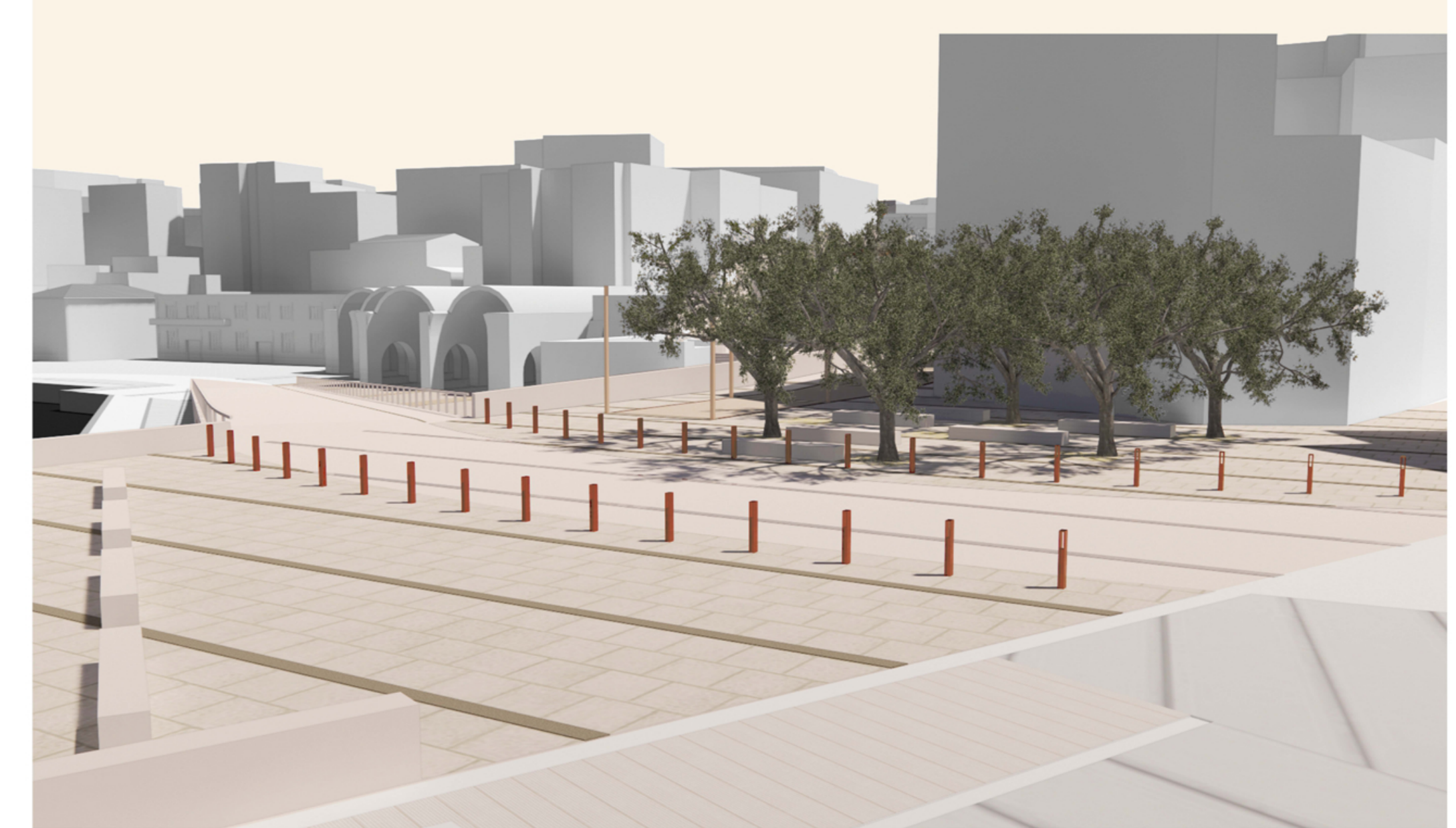
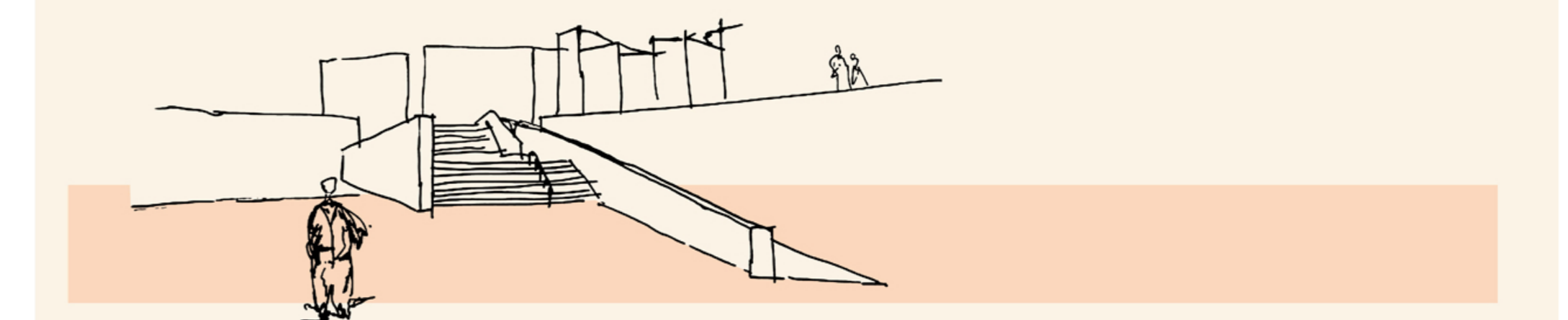
κλίμα 1/500

- 01. Καφέ Μαρίνα
- 02. Ημισιτάβρια Αγορά - Αποθήκες υαλοδίσκων
- 03. Δημόσιες Τοιαφές
- 04. Καταστήματα Εστίασης - Αναψυχής
- 05. Μουσείο Ναυτικής Ιστορίας
- 06. Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών
- 07. Νέα "Πύλη"
- 08. Σύλλογος Εργατών Λιμένα Ηρακλείου
- 09. Λιμεναρχείο
- 10. Οργανισμός Λιμένα Ηρακλείου (ΟΛΗ)
- 11. Γραφεία
- 12. Καταστήματα Εμπορίου
- 13. Πολυώροφος - Αίθουσα πολλαπλών χρήσεων

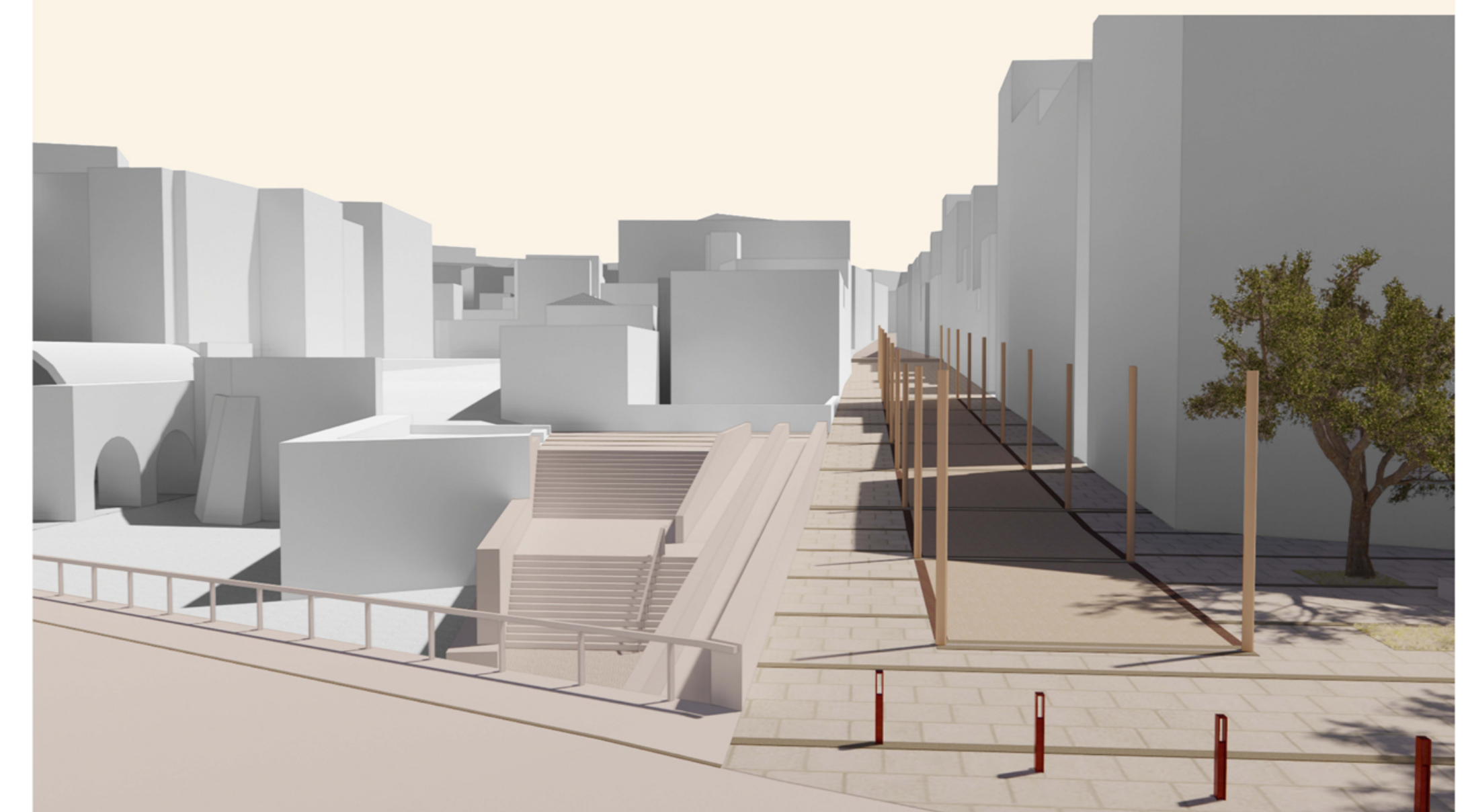

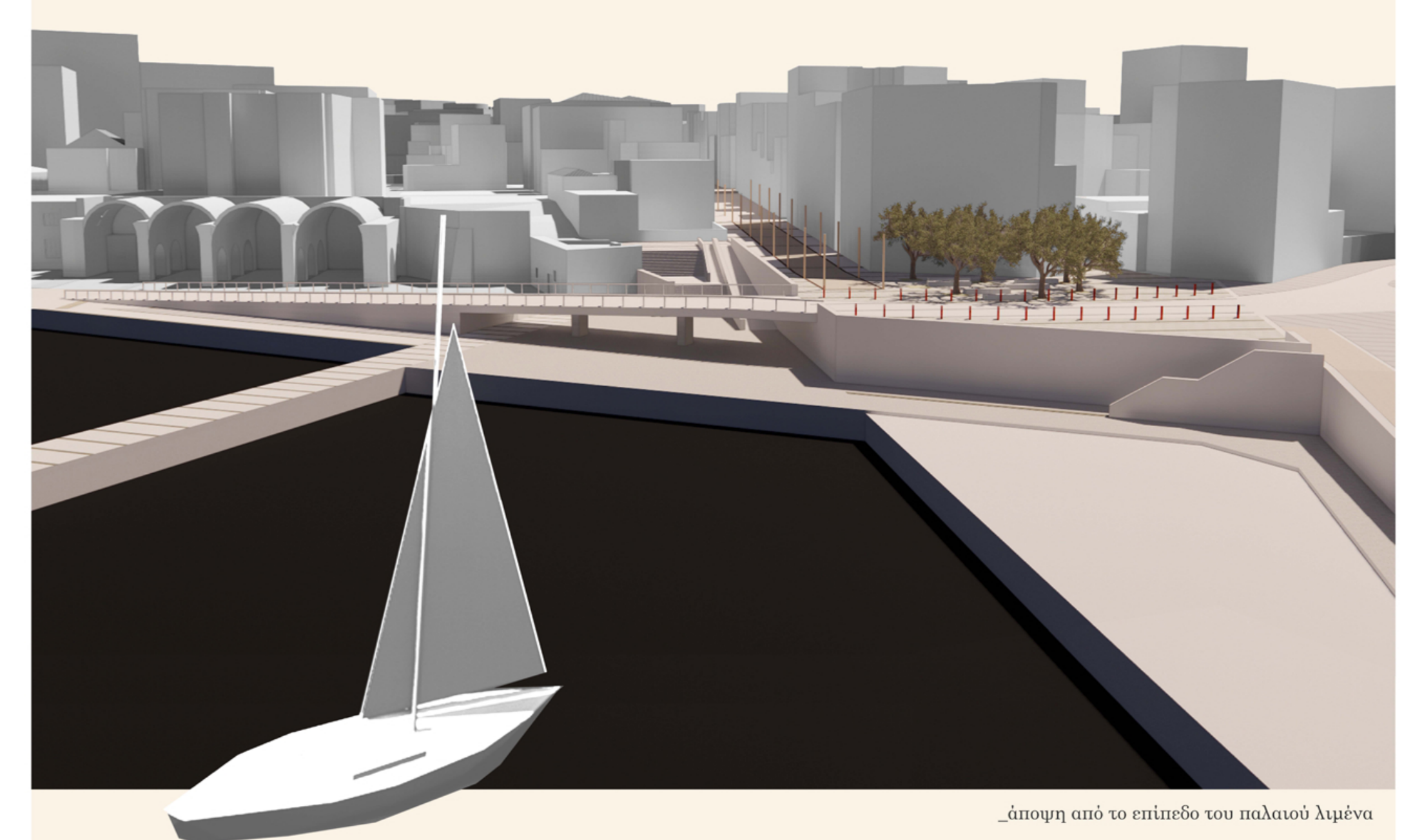
Κεντρική πρόθεση αποτέλεσε η αναβάθμιση του ιστορικού λιμένα της πόλης ως ανοιχτού δημόσιου χώρου και η ανάδειξη της πολιτισμικής φυσιογνωμίας της ευρύτερης περιοχής. Με αφετηρία τον προβληματικό κυκλικό κόμβο στην κατάληξη της οδού Μαρτύρων 25ης Αυγούστου, η πρόταση εντάσσεται στην κατάργηση αυτού και στην δημιουργία ενός ενοποιημένου ανοιχτού χώρου - πλακόμασος για την διευκόλυνση της κυκλοφορίας του πεζού. Παράλληλα, με την μετατροπή της παραλιακής λεωφόρου σημειακά σε "γέφυρα" και τη δημιουργία μιας κεντροβαρικής κατάβασης από την 25η Αυγούστου στόχος είναι η ενοποίηση του δημόσιου χώρου στη στάση των Νεορίων και της θάλασσας, διαμορφώνοντας υπαίθριους και ημιυπαίθριους χώρους για πολιτιστικές εκδηλώσεις αλλά και χώρους παραγωγής σε άμεση επαφή με το λιμάνι. Τέλος, επιδαπέδιες διαμορφώσεις επισημάνουν διακριτά το περίγραμμα της παλαιάς έκτασης των Νεορίων αποτυπώνοντας το ίχνος των μνημείων που καταβροχθίστηκαν.

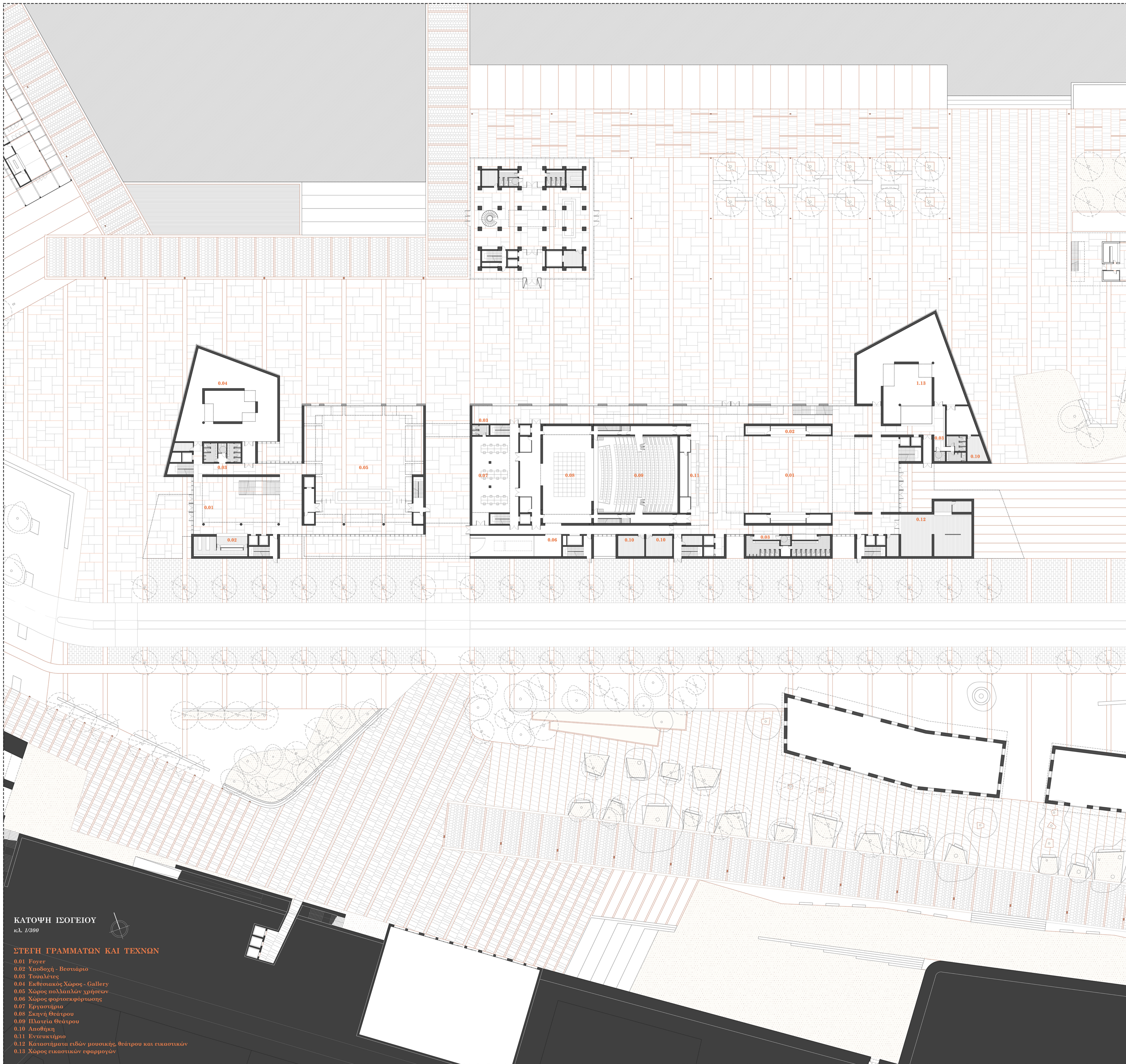
_άποψη από την διαμορφωμένη πλατεία στην κατάληξη της οδού 25ης Αυγούστου

_άποψη από την παραλιακή οδό

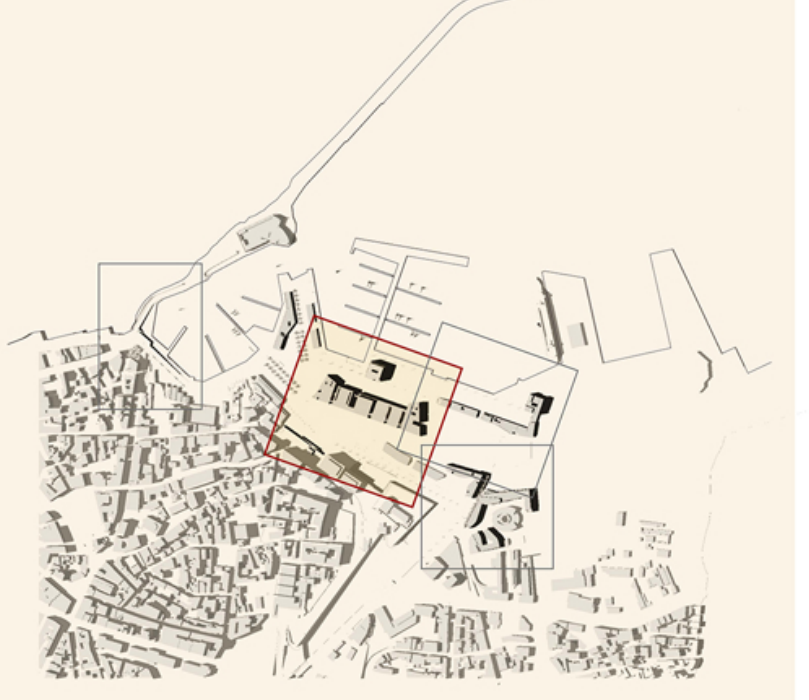
_άποψη από το επίπεδο του παλαιού λιμένα

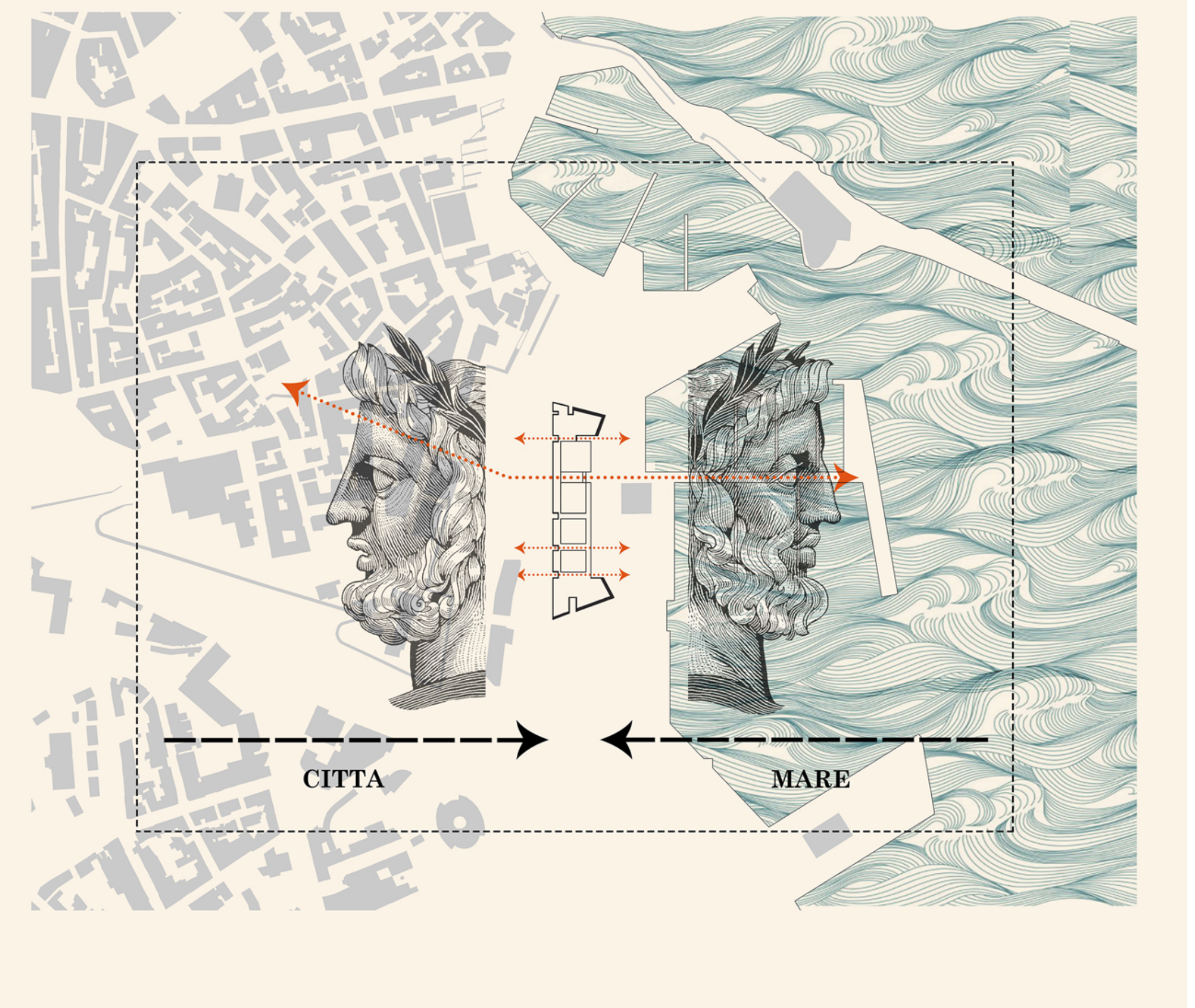
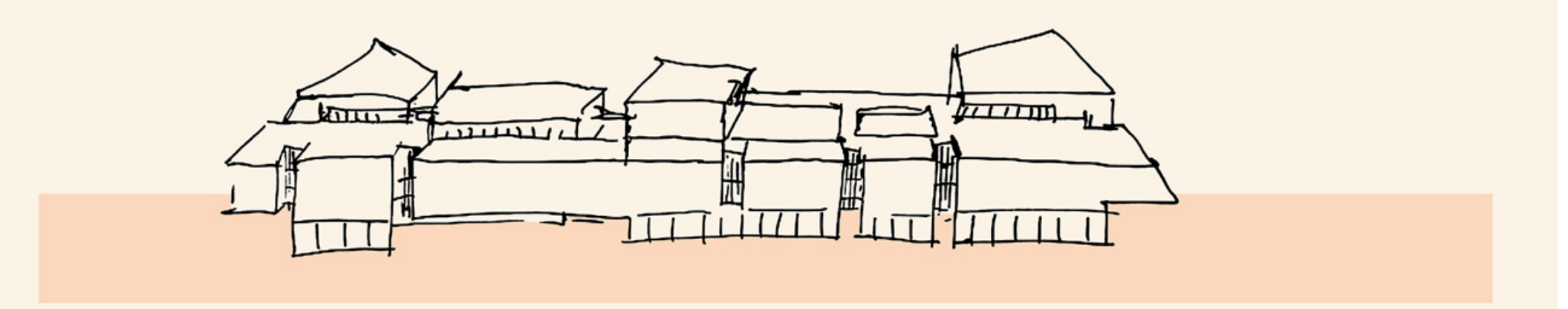
- ΚΑΤΟΨΗ ΙΣΟΓΕΙΟΥ
κ.λ. 1/300
- ΣΤΕΓΗ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΩΝ
- 0.01 Foyer
  - 0.02 Υποδοχή - Βεστιάριο
  - 0.03 Τουαλέτες
  - 0.04 Εκθεσιακός Χώρος - Gallery
  - 0.05 Χώρος πολλαπλών χρήσεων
  - 0.06 Χώρος φωτοαποθήκευσης
  - 0.07 Εργαστήρια
  - 0.08 Σκηνή Θεάτρου
  - 0.09 Πλατεία Θεάτρου
  - 0.10 Αποθήκη
  - 0.11 Εντεκτύριο
  - 0.12 Καταστήματα ειδών μουσικής, θεάτρου και εικαστικών
  - 0.13 Χώρος εικαστικών εφαρμογών

ΔΙΕΠΑΦΗ Β

Στην "περιοχή διεπαφής Β" στόχος είναι η ενεργοποίηση του θαλάσσιου μέτωπου ως νέας αστικής κεντρικότητας, τονώνοντας την περιοχή με ένα κτηριο-ελκυστήρα και μετασχηματίζοντας τον τόπο σε ένα δημόσιο χώρο κοινωνικής συνδιαλλαγής. Παράλληλα, η πρόταση ενισχύεται τόσο στο θαλάσσιο μέτωπο με την δημιουργία μιας νέας μαρίνας όσο και στο μέτωπο της πόλης με την δημιουργία μιας νέας "υψηλής-κούβας" με σκοπό την διευκόλυνση των κινήσεων και την καλύτερη σύνδεση και διεπαφή της πόλης και του λιμένα.

Το κτήριο, η νέα Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών αντιμετωπίζεται ως ο ενδιάμεσος χώρος πόλης και λιμένα και μπορεί να ερμηνευτεί ως δύο μεγάλες γραμμές που εκτεινούνται κατά μήκος του θαλάσσιου μέτωπου. Η πρώτη γραμμή που κοιτάζει την πόλη αφορά μια σιβαρή, κλειστή και εσωστρεφή όψη συντονισμένη με την μηχανική κλίμακα και την μορφή των τεχνών και στην οποία τοποθετούνται όλες οι υποστηρικτικές λειτουργίες του κτηρίου. Από την άλλη, η βόρεια όψη, πιο εξωστρεφής, ανοιχτή και διατρητή επιτρέπει τόσο τον άμεσο φωτισμό όσο και την αδιάκοπη θέα προς την θάλασσα. Τέλος, τα κατακόρυφα "σκισίματα" που σπάνε την τυφή βόρεια φάση του κτηρίου δίνουν πολλαπλές θέσεις τόσο της πόλης όσο και της θάλασσας, ενισχύοντας την διαπρατότητα.

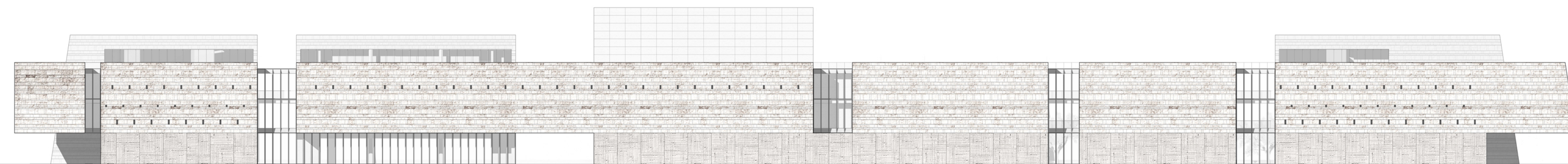
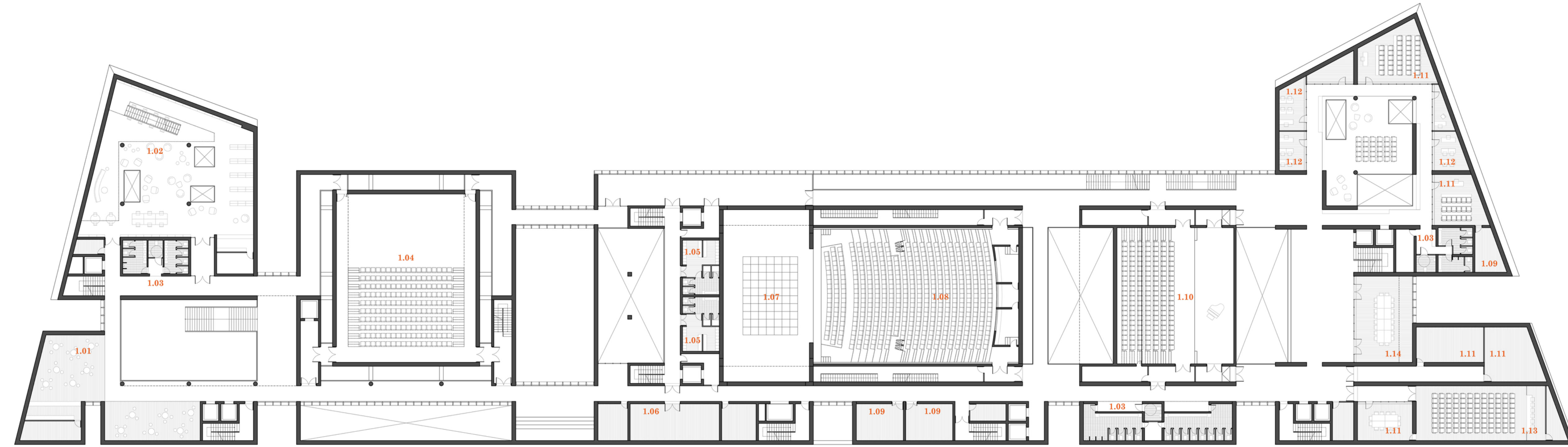
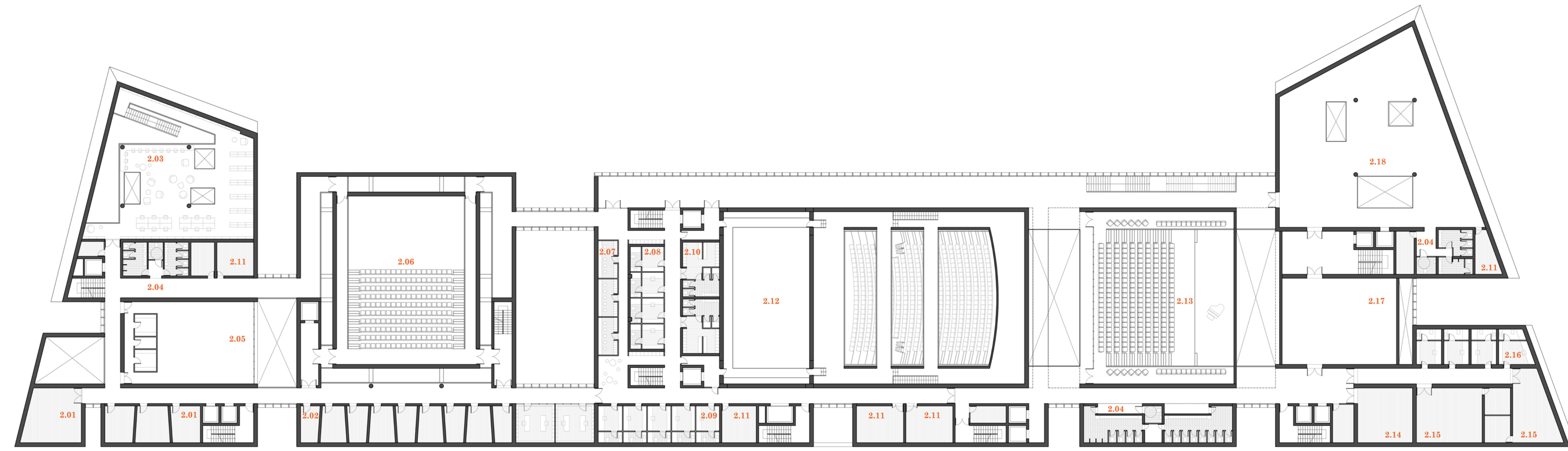

ΚΑΤΩΦΗ Β' ΟΡΟΦΟΥ
κλ. 1/300

- 2.01 Αίθουσες οριζικής πρακτικής εξάσκησης
- 2.02 Αίθουσες ιστορικής πρακτικής εξάσκησης
- 2.03 Βιβλιοθήκη - Αναγνώστριο
- 2.04 Τουαλέτες
- 2.05 Αίθουσα χορού
- 2.06 Πειραματική Σκηνή - Black Box
- 2.07 Καρρίνα προτομοποιίας
- 2.08 Καρρίνα πρωταγωνιστών
- 2.09 Καρρίνα δευτερογωνιστών
- 2.10 Ορθικά καρρίνα
- 2.11 Αποθήκη
- 2.12 Σκηνή θεάτρου
- 2.13 Αίθουσα μουσικής δωρατίου
- 2.14 Αίθουσα χορδίσματος - πρόβες
- 2.15 Αίθουσα μάνου - χορδίας
- 2.16 Καρρίνα οσπίου
- 2.17 Αίθουσα συνεδριάσεων
- 2.18 Άνοιχτος χώρος εκδηλώσεων

ΚΑΤΩΦΗ Α' ΟΡΟΦΟΥ
κλ. 1/300

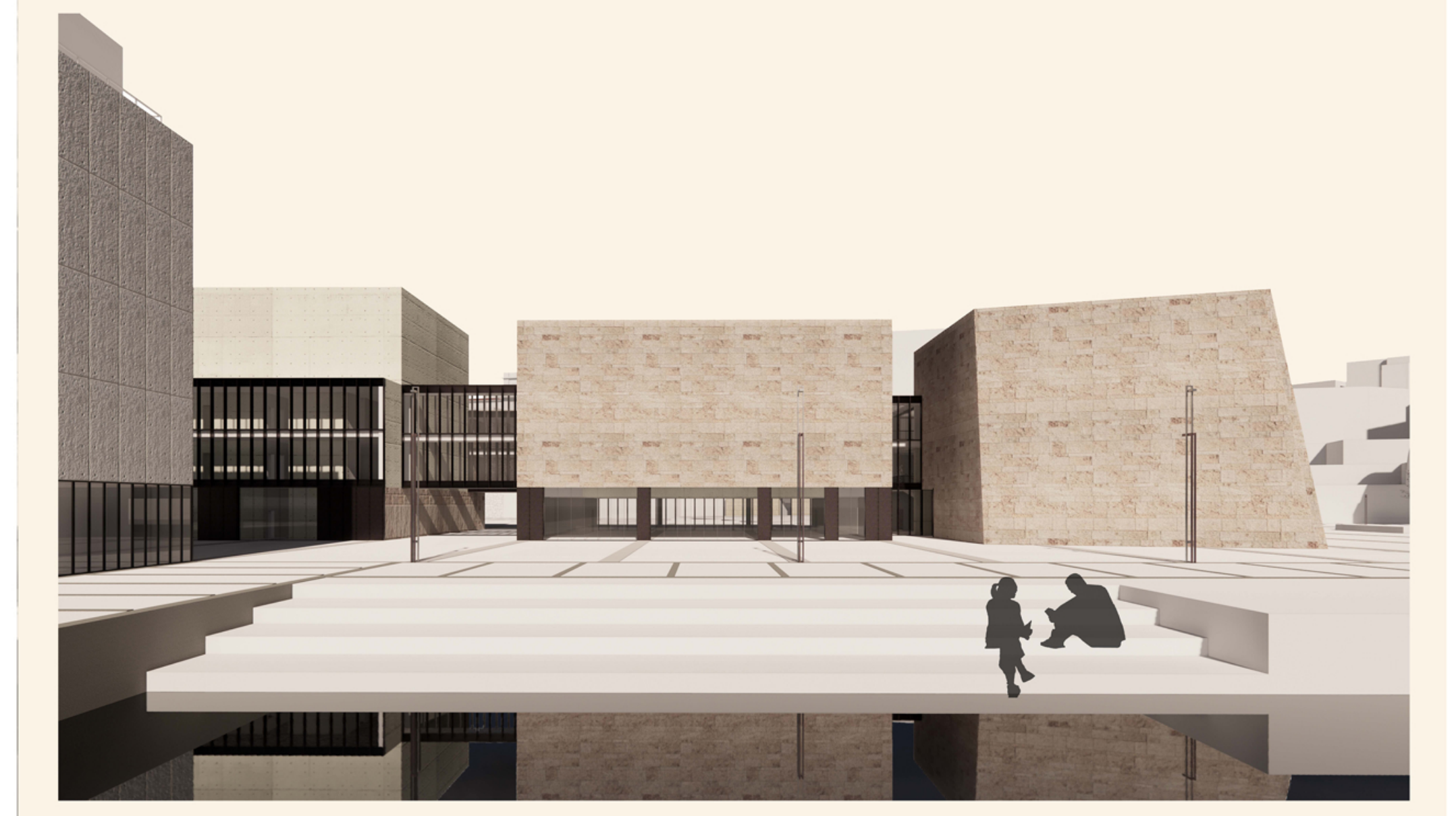
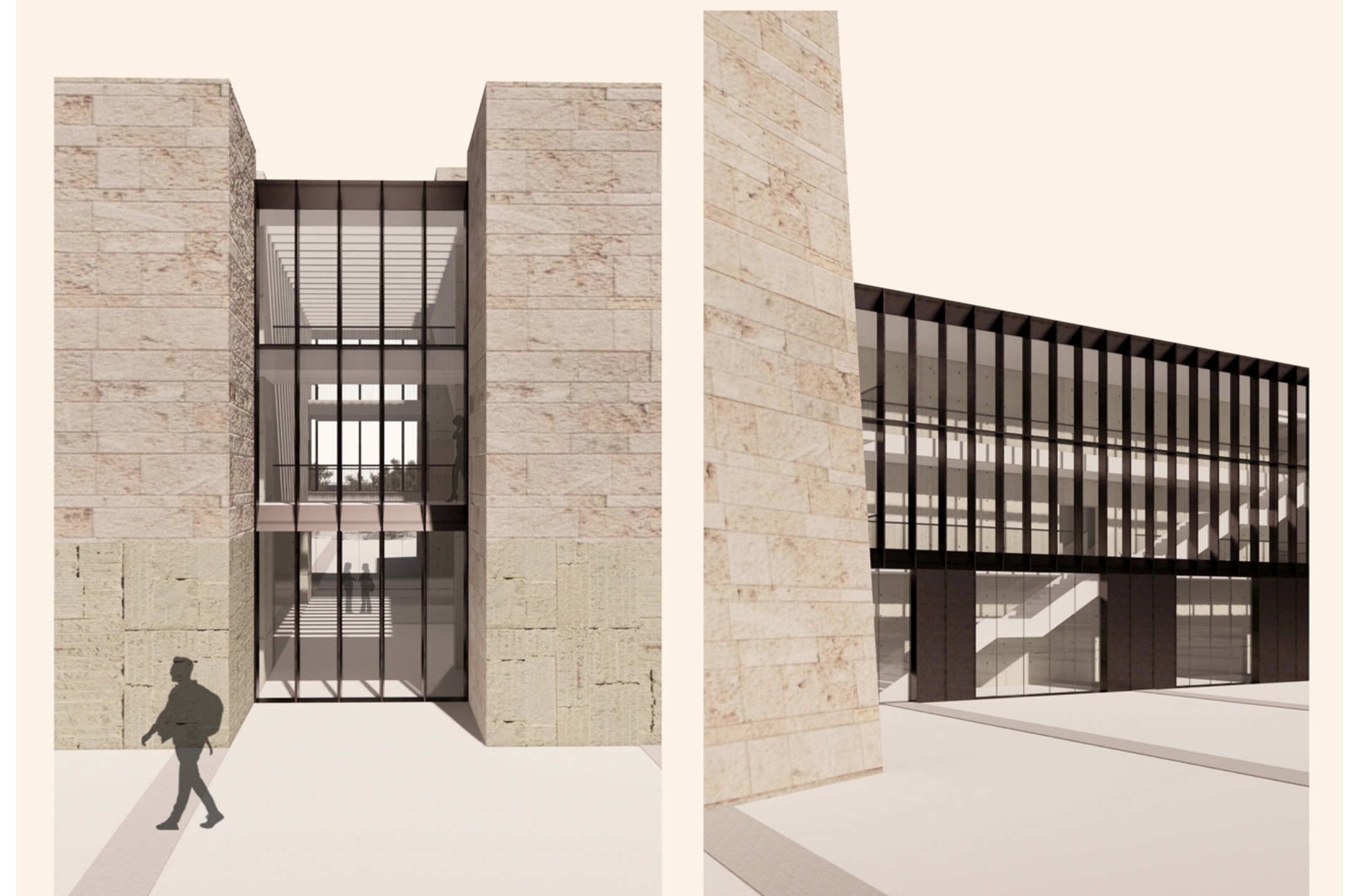
- 1.01 Καφέ - χώρος αναπαυής
- 1.02 Βιβλιοθήκη - Αναγνώστριο
- 1.03 Τουαλέτες
- 1.04 Πειραματική Σκηνή - Black Box
- 1.05 Ορθικά καρρίνα
- 1.06 Αποθήκες σκευών & κοσμημάτων
- 1.07 Σκηνή θεάτρου
- 1.08 Πλατεία θεάτρου
- 1.09 Αποθήκη
- 1.10 Αίθουσα μουσικής δωρατίου
- 1.11 Αίθουσα σπινταριών - διαλέξεων
- 1.12 Αίθουσα διδασκαλίας
- 1.13 Αρχειοθετήριο
- 1.14 Αίθουσα συνεδριάσεων

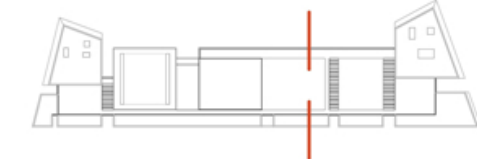
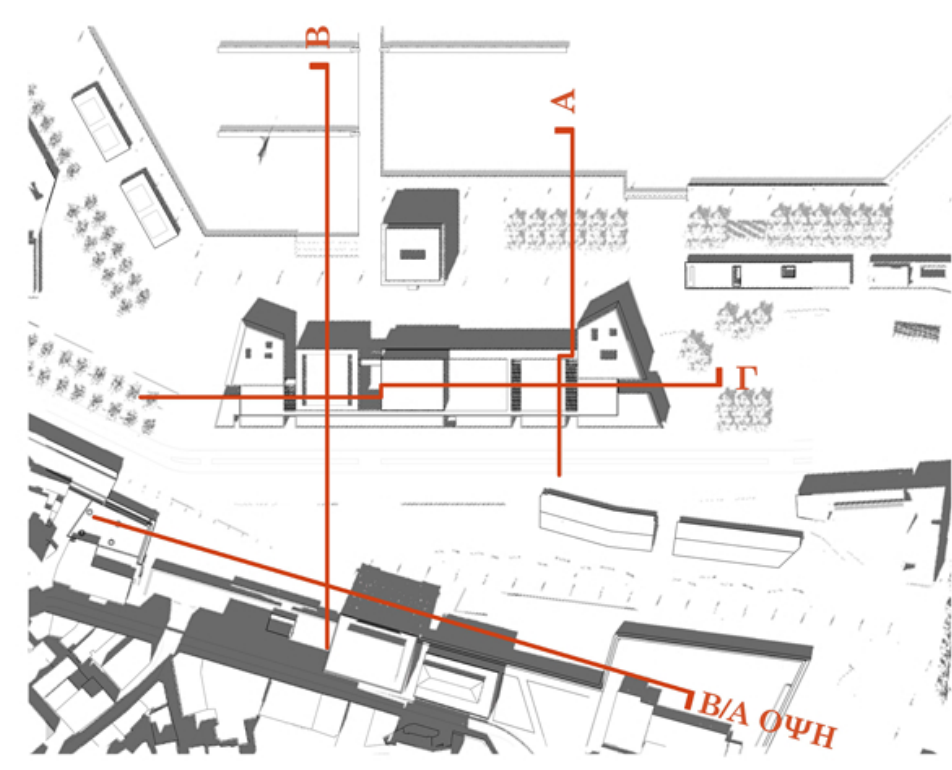

ΝΟΤΙΑ ΟΨΗ
επί της παραλιακής οδού
κλ. 1/300

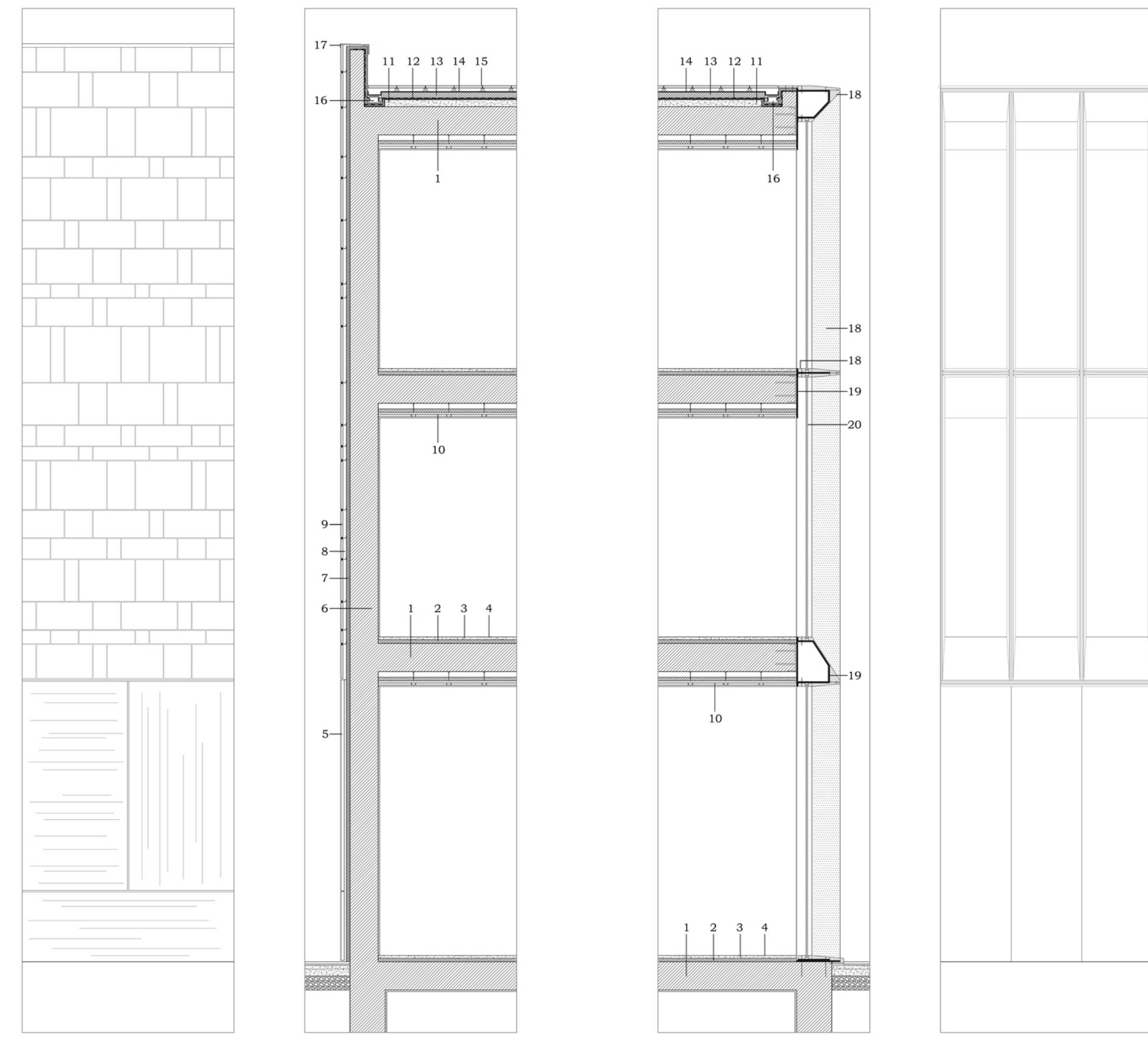
ΒΟΡΕΙΑ ΟΨΗ

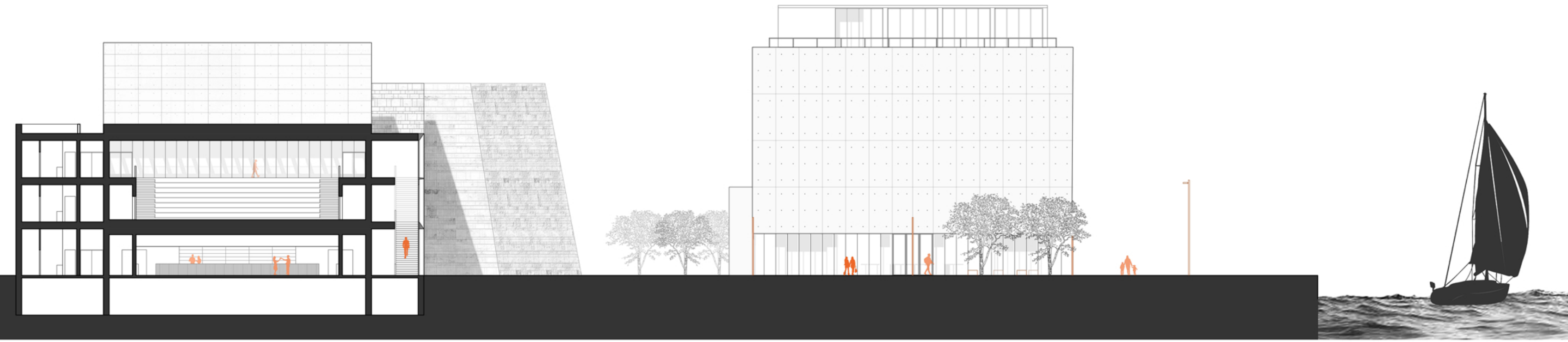

ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ ΤΟΜΗ
κλ. 1/50

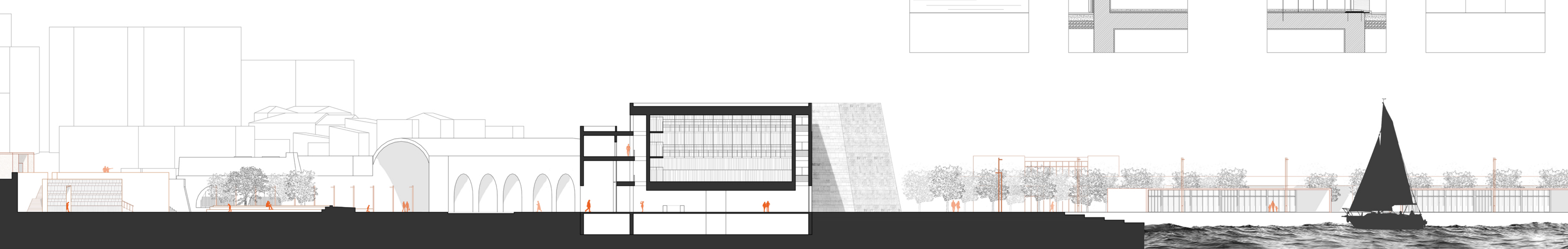
1. Πλάκα οπλισμένου σκυροδέματος	11. Λαπλό σκυροδέμα ρίγαν
2. Μόνωση 5cm	12. Διπλό ασφαλιστικό υγρομόνοσης + φράγμα υδρατμών
3. Τοιμενοκονία	13. Εξηλασμένη πολυστερίνη 8cm
4. Δάπεδο linoletum 2.5mm	14. Γεωόφρασμα + προστατευτική τοιμενοκονία
5. Πλάκα ακατέργαστου πορλλίθου 5cm	15. Πλάκα πορλλίθου σε βάσεις PVC 3cm
6. Τοιχίο οπλισμένου σκυροδέματος	16. Κανάλι απορροής ομβρίων
7. Φιμαρώση 5cm + υγρομόνοση	17. Ανεγείδιστη λαμαρίνα
8. Κερά 5cm	18. Επαύθιση από φέλλα μπρούτζου
9. Πλάκα πορλλίθου 3cm + μεταλλικός σκελετός	19. Γαλβανομένη πλάκα χάλυβα 2cm
10. Σύστημα ψευδοροφής	20. Σύστημα πρόσοψης από γεαλί και αλουμίνιο

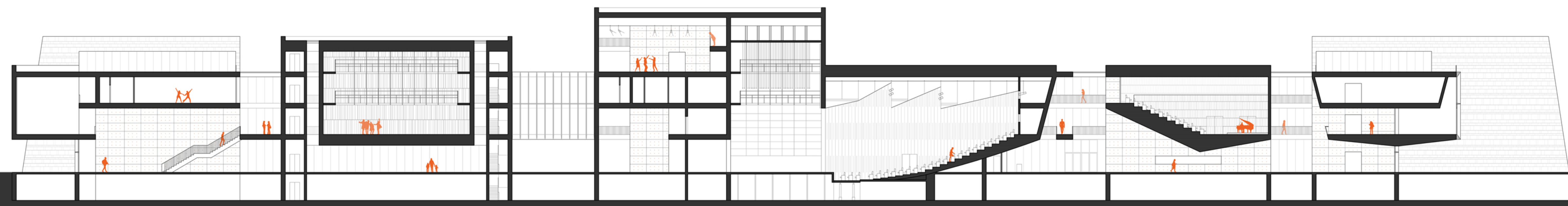
ΤΟΜΗ Α
κλ. 1/300

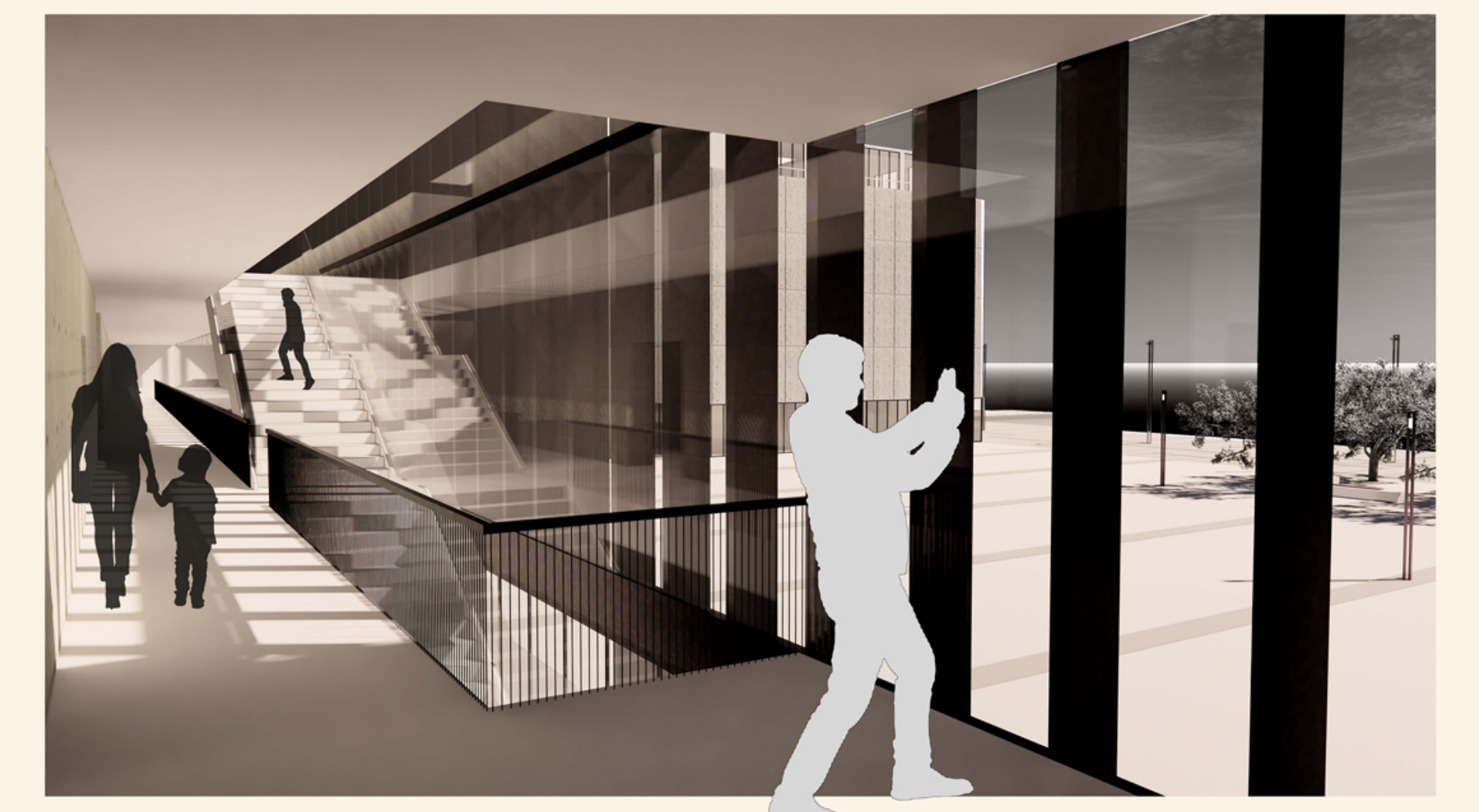
ΤΟΜΗ Β
κλ. 1/300

ΔΙΑΜΗΚΗΣ ΤΟΜΗ Γ
κλ. 1/300

ΒΟΡΕΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΟΨΗ _διαμόρφωση νέας "πύλης"
κλ. 1/300

απόψεις εσωτερικού

άποψη "νέας πύλης"

ΚΑΤΟΨΗ ΙΣΟΓΕΙΟΥ

κλ. 1/300

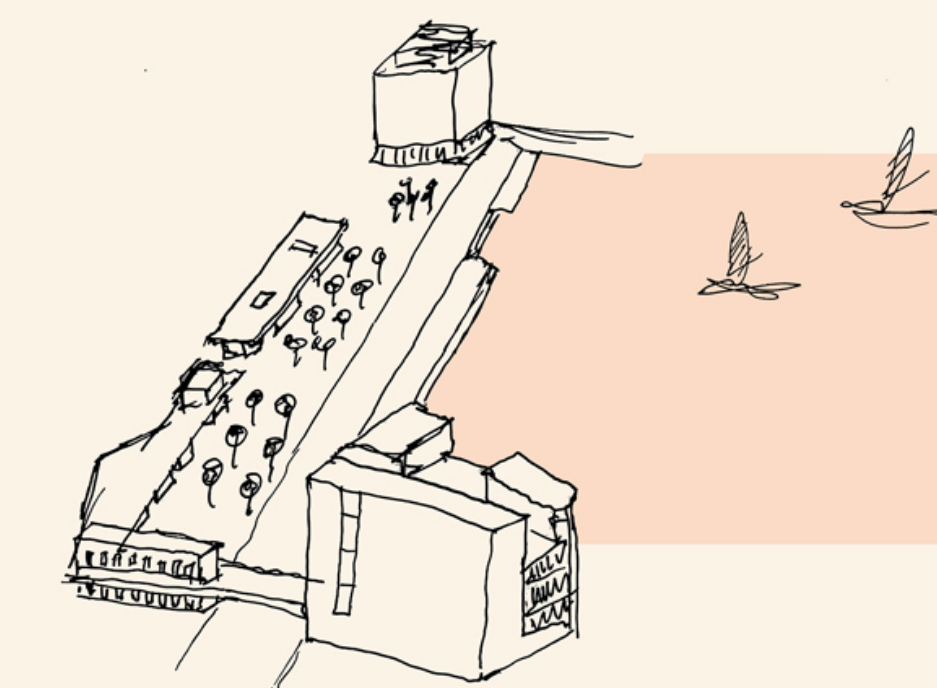

- 0.01 Εστίαση
- 0.02 Σύλλογος Εργατών Λιμένα Ηρακλείου
- 0.03 Χώρος εργασίας
- 0.04 Υποδοχή
- 0.05 Γραφεία
- 0.06 Κυλικείο - Καφέ
- 0.07 Τουαλέτες
- 0.08 Αuditorium
- 0.09 Αίθουσα συνελεύσεων
- 0.10 Αίθουσα διαλέξεων
- 0.11 Αποθήκη
- 0.12 Διόριο

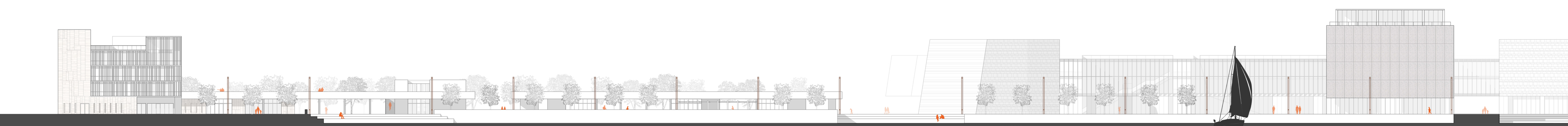

ΔΙΕΠΑΦΗ Γ

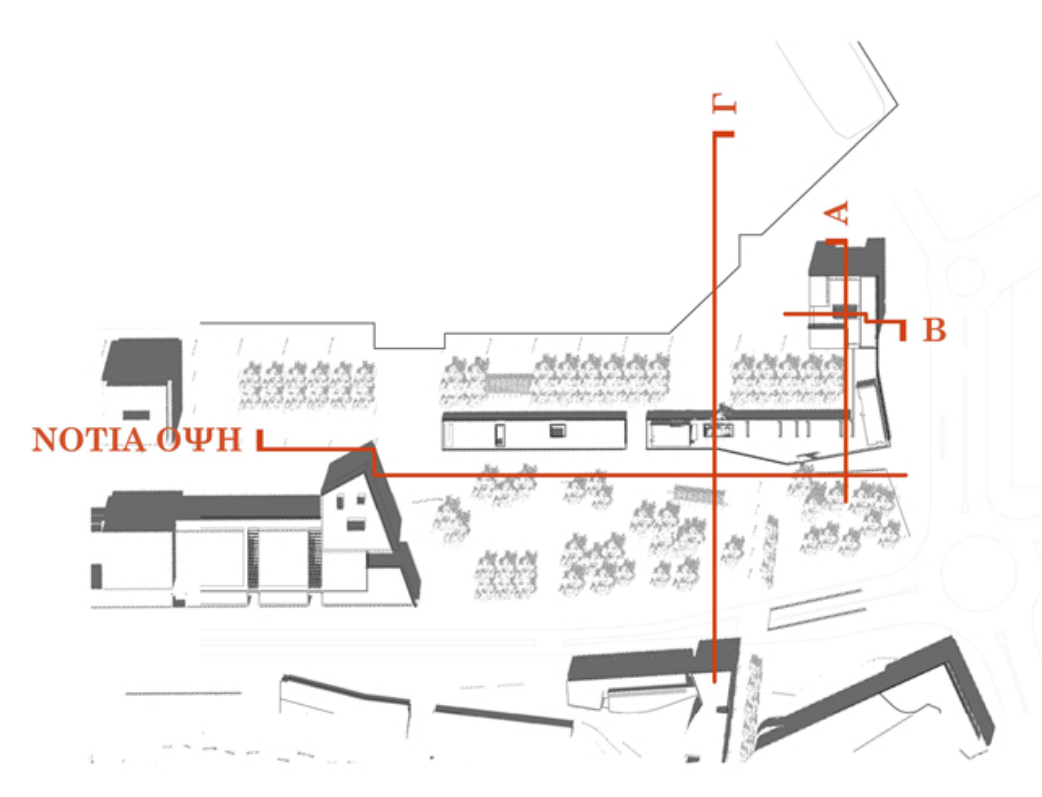
Η "περιοχή διεπαφής Γ" αφορά την μεταβατική ζώνη από τον παλιό στον νέο λιμένα και κατ' επέκταση από τον αστικό στον διαπερατό. Ερμηνεύοντας την περιοχή ως "δοχείο" εν αναμονή περιεχομένου, σκοπός είναι η τροφοδοσία και μίξη αστικών και λιμενικών χρήσεων, ενεργοποιώντας συσχετίσεις και διαμορφώνοντας το νέο θαλάσσιο μέτωπο της πόλης. Οι κινήσεις υπαγορεύονται μέσω ενός γραμμικού συστήματος δημοσίου χώρου λειτουργώντας τόσο ως ενοποιητικός κρίκος όσο και ως ενεργός χώρος αλληλεπίδρασης με το υγρό στοιχείο. Πάντα σε αυτόν τον άξονα αρθρώνονται νέες χρήσεις, όπως αναφορά και εστίαση, ο Σύλλογος Εργατών Λιμένα, το Λιμεναρχείο και ο Οργανισμός Λιμένα Ηρακλείου. Με την τοποθέτηση του νέου κτηρίου διοίκησης Λιμένα (Ο.Λ.Η.) να σηματοδοτεί το τέλος του αστικού λιμένα και την αρχή του διαπερατού αλλά και με την κλίμακα και την δομή αυτού να συνδυάζονται με το υφιστάμενο κτήριο του "Ψαλείου", συνθέτουν μαζί δύο κτήρια-ορόσημα και σημεία αναφοράς. Οι υπόλοιπες χρήσεις, ισόγειες και ευέλικτες, σε συνδυασμό με τις εγκάρσιες συρραφές και τον χώρο πρασίνου ενισχύουν την πρόταση διαμορφώνοντας ένα σύστημα με επίκεντρο την ποικιλομορφία του δημοσίου χώρου.

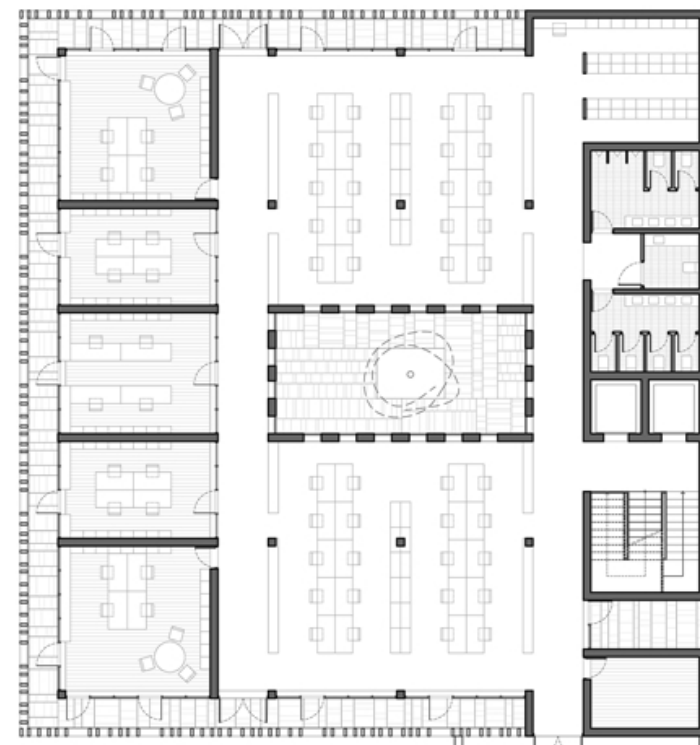
...άποψη εσπλιναδός και Οργανισμοσ Λιμένα

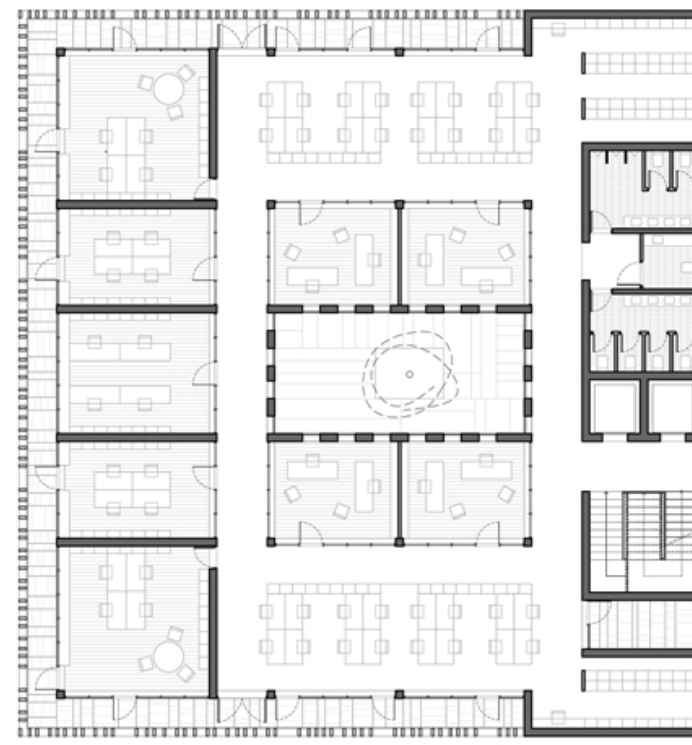
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΛΙΜΕΝΑ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
κλ. 1/300

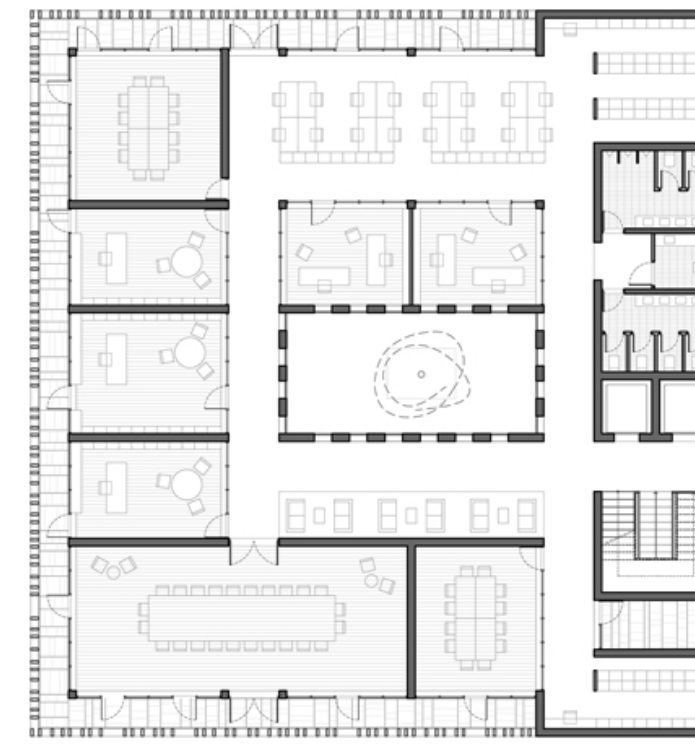
ΚΑΤΟΨΗ Α' ΟΡΟΦΟΥ

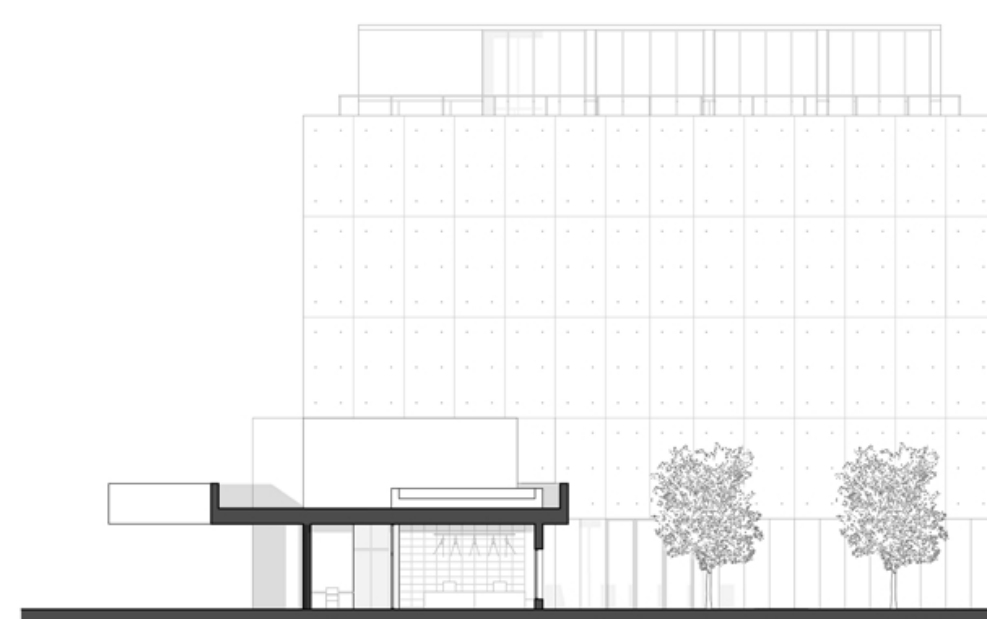
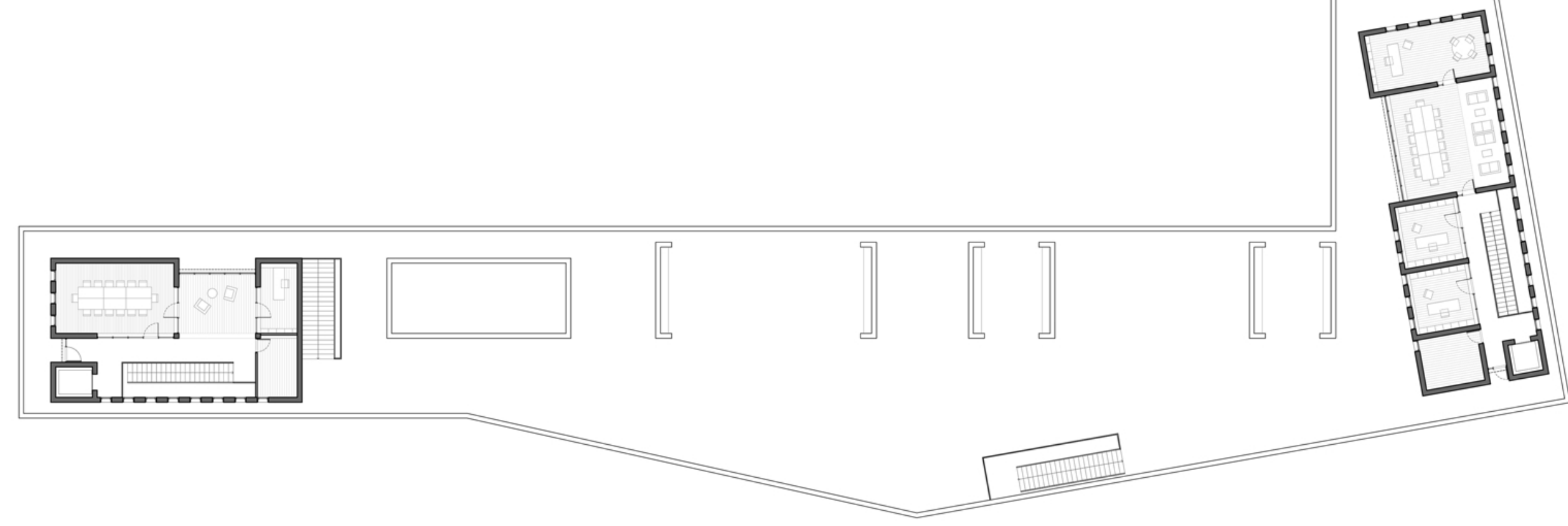
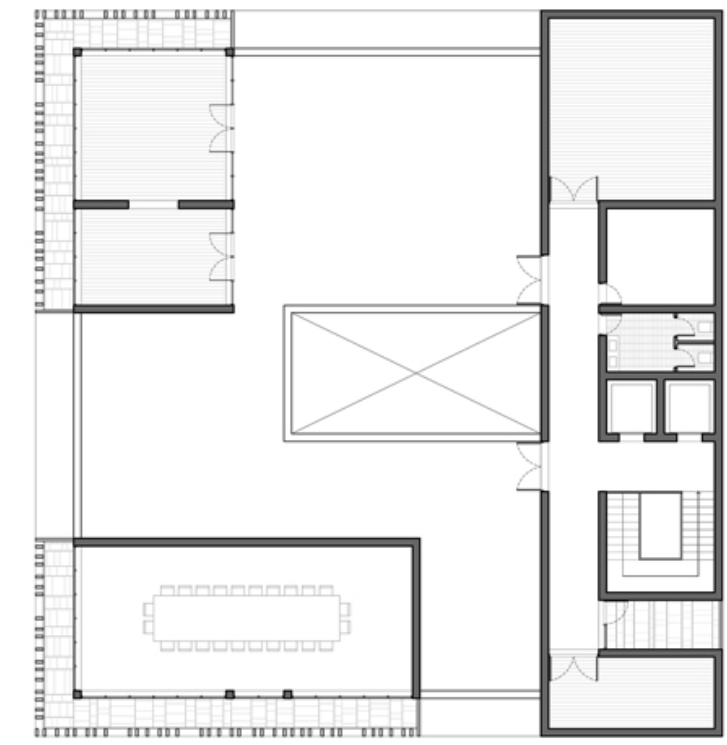
ΚΑΤΟΨΗ Β' ΟΡΟΦΟΥ

ΚΑΤΟΨΗ Γ' ΟΡΟΦΟΥ

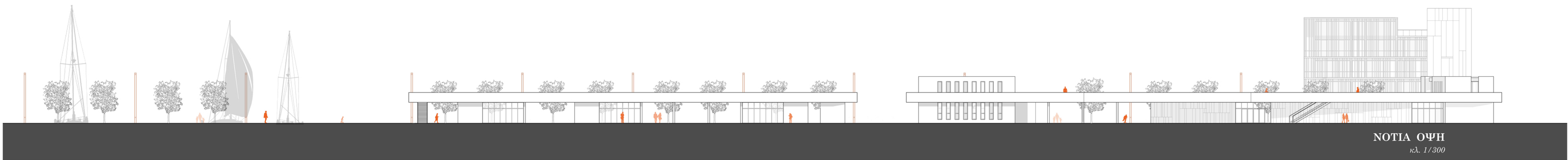

ΚΑΤΟΨΗ Δ' ΟΡΟΦΟΥ

ΤΟΜΗ Α

ΤΟΜΗ Β

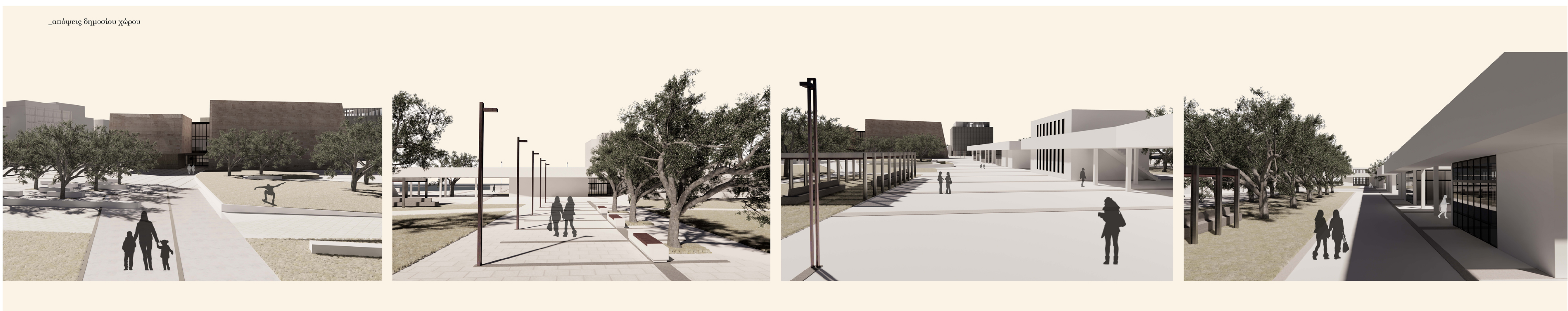

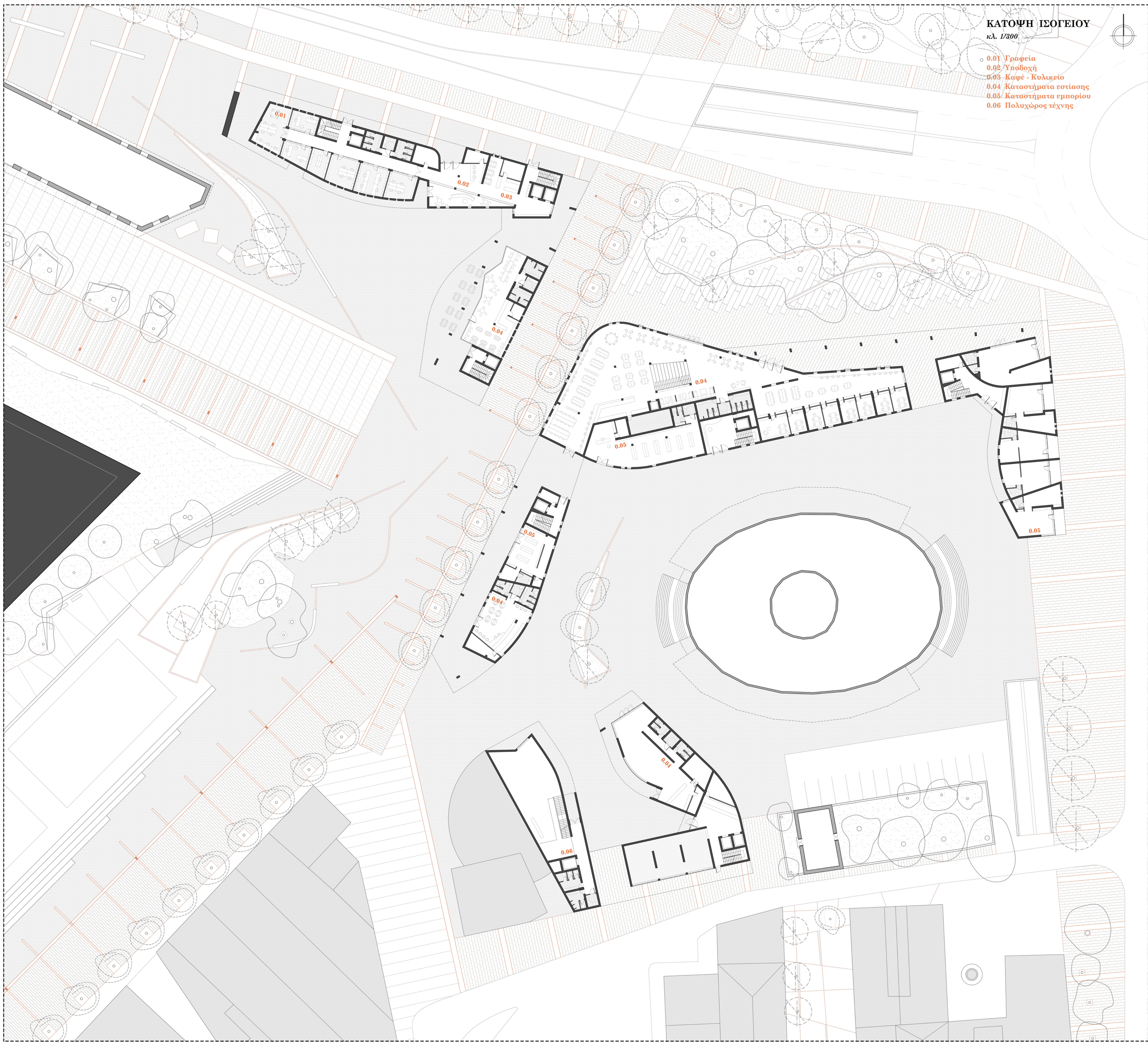
ΝΟΤΙΑ ΟΨΗ
κλ. 1/300

ΤΟΜΗ Γ
κλ. 1/300

..απόψεις δημοσίου χώρου

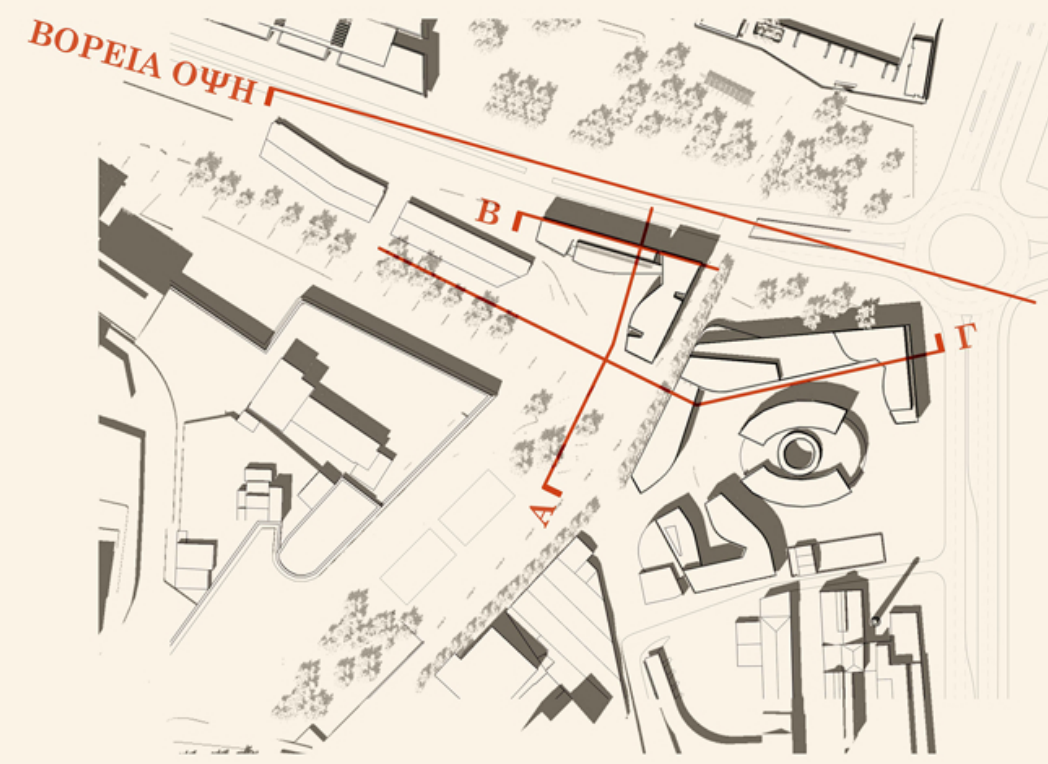
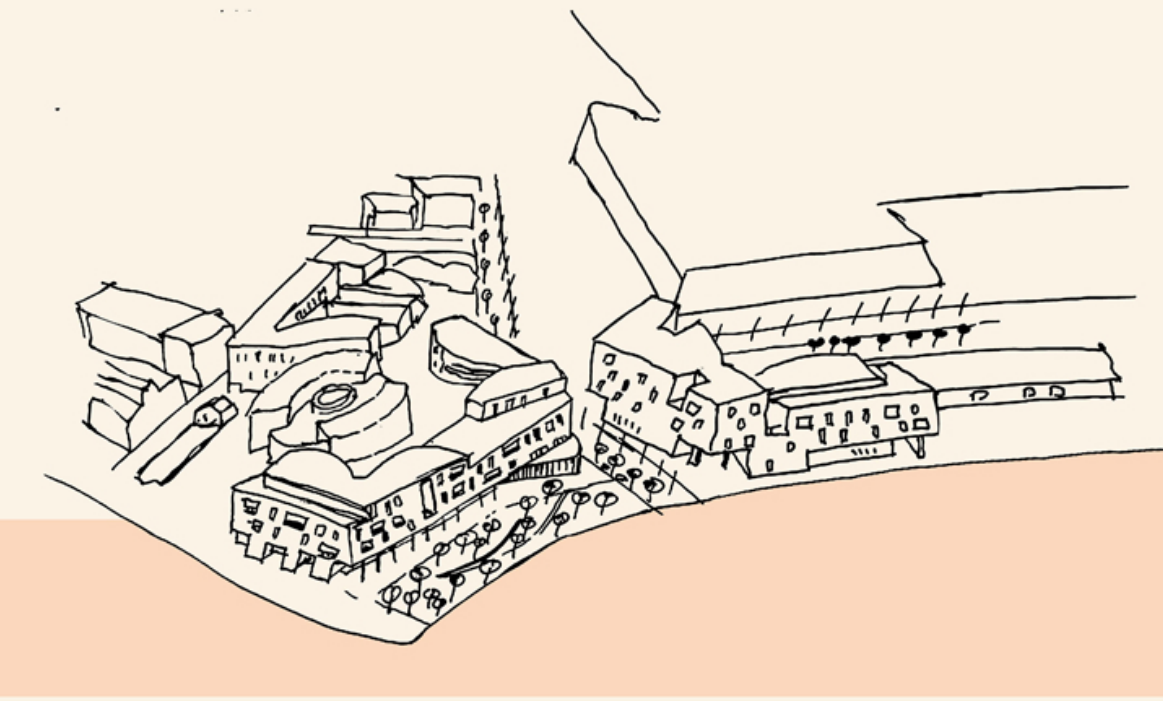
ΚΑΤΟΨΗ ΓΙΟΓΕΙΟΥ

κλ. 1/300

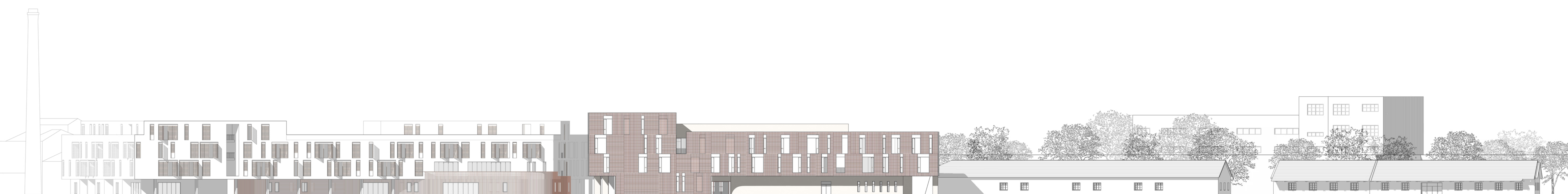
- 0.01 Γραφεία
- 0.02 Υπόδομή
- 0.03 Καφέ - Κυλικείο
- 0.04 Καταστήματα εστίασης
- 0.05 Καταστήματα εμπορίου
- 0.06 Πολυώροφος τέχνης

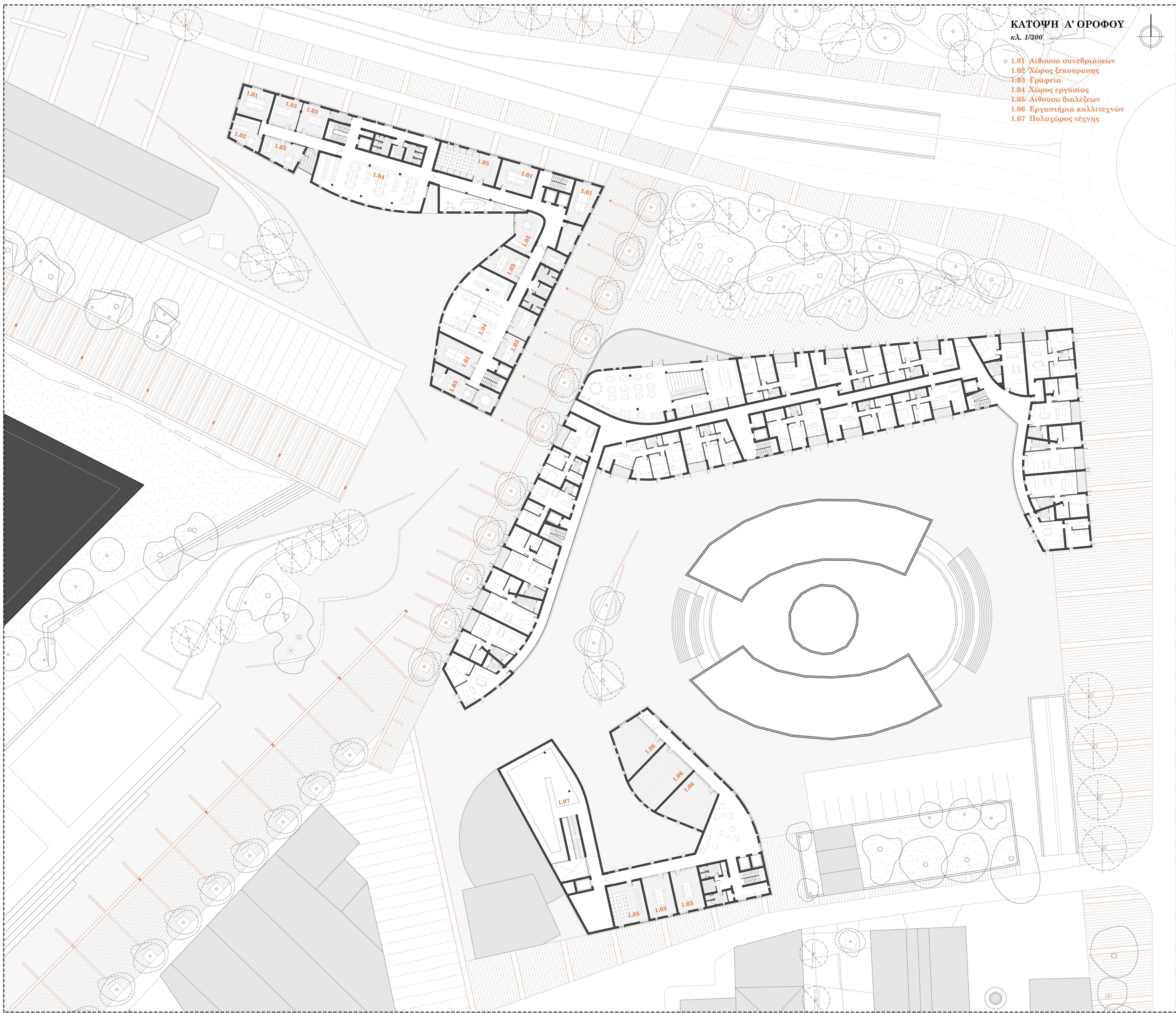
ΔΙΕΠΑΦΗ Δ

Η "περιοχή διεπαφής Δ" λειτουργεί ως ένα ενοποιητικό ράμμα ανάμεσα σε ισχυρές ταυτότητες καθώς αποτελεί τον ενδιάμεσο χώρο μεταξύ λιμένα και πόλης. Με αφετηρία τα εσθιακά κτίρια που κυριαρχούν στην περιοχή, η επέμβαση επιδιώκει να αποκαταστήσει τον δημόσιο χώρο, λειτουργώντας ως άρθρωση και κατατευχτήρια δύναμη. Έτσι, η διαμόρφωση ενός κόμβου-πλατφόρμας έχει ως κύριο στόχο να κατευθύνει τις ροές από την πόλη προς το λιμάνι και αντίθετα. Οι νέοι χώροι πρασίνας που διαμορφώνονται ως συνέχεια της τάφρου ενισχύουν την διεπαφή και διευκολύνουν την προσβασιμότητα. Παράλληλα, με την επαναφορά της τάφρου από τον προμαχώνα Σαμπιονέρα μέχρι την πύλη της Άρμου επιχειρείται η ανάδειξη των τεχνών και της ιστορικότητας της πόλης. Τέλος, τα νέα κτίρια έχουν ως στόχο από την μια την διαμόρφωση ενός μετώπου προς την πόλη και από την άλλη την προέκταση της πόλης προς το λιμάνι. Οι νέες αστικές χρήσεις και κατοικίες ολοκληρώνουν την πρόταση ενεργοποιώντας την περιοχή και δημιουργώντας ένα "φαινόμενο πόλης" σε άμεση επαφή με το λιμάνι.

...όψη από την παραλιακή οδό

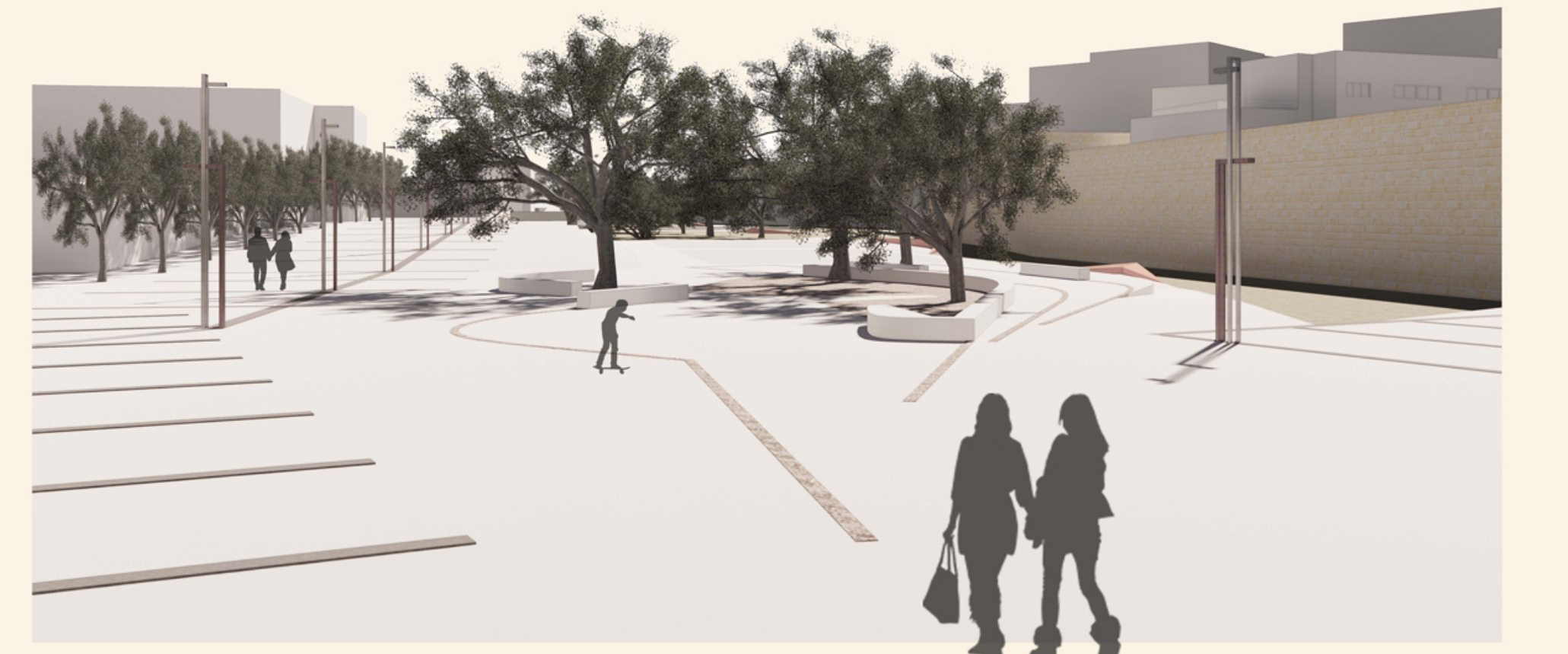
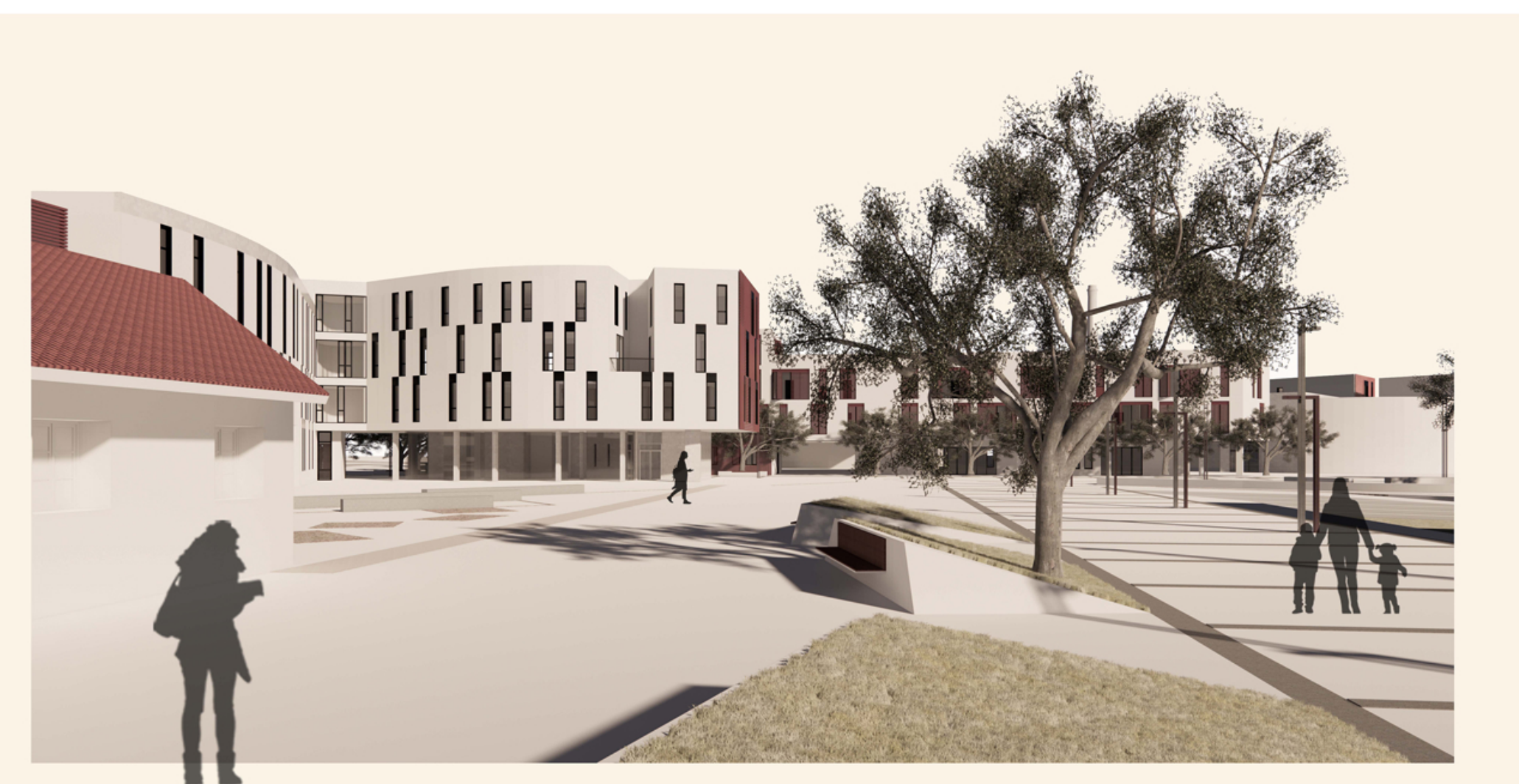

ΚΑΤΩΨΗ Α' ΟΡΟΦΟΥ

κλ. 1/300

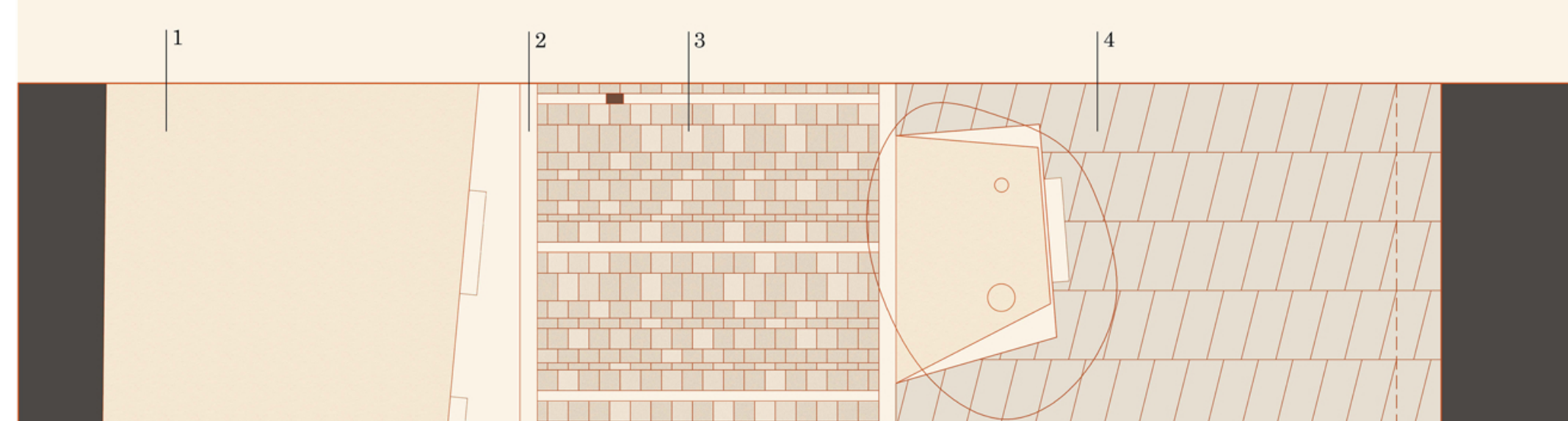
- 1.01 Αίθουσα συνεδριάσεων
- 1.02 Χώρος ξεκούρασης
- 1.03 Γραφεία
- 1.04 Χώρος εργασίας
- 1.05 Αίθουσα διαλέξεων
- 1.06 Εργαστήρια καλλιτεχνών
- 1.07 Πολυχώρος τέχνης

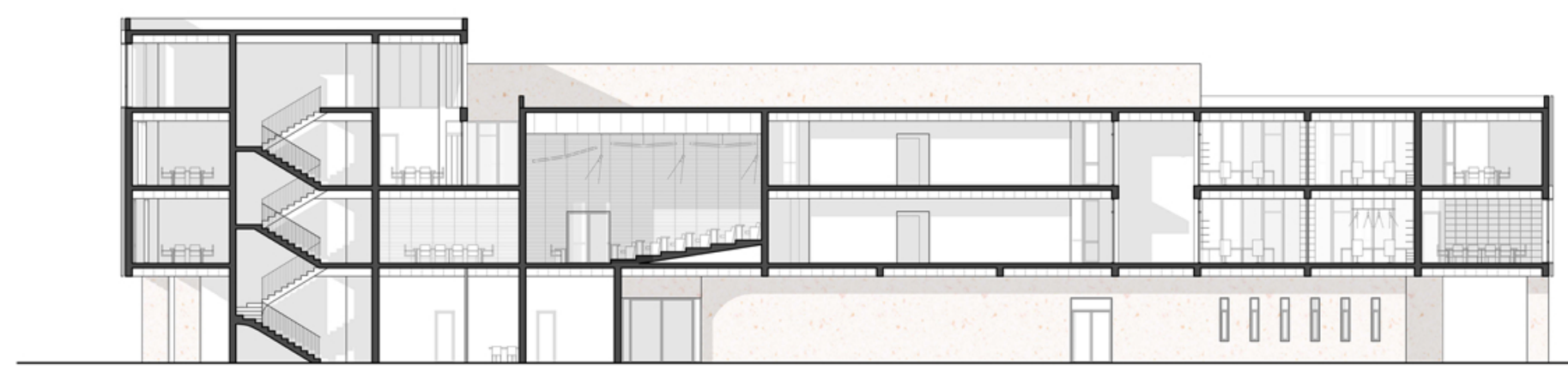
ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΑ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗΣ ΔΑΠΕΔΟΥ

κλ. 1/150

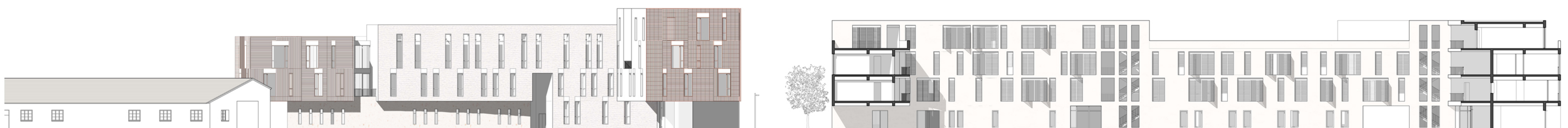
1. χαρμίτινο σταθεροποιημένο δάπεδο
2. σιμάλι επί ασφάλτου
3. τοπικός παράλιθος
4. μάρμαρο Λαριναίου Ιωαννίνων

ΤΟΜΗ Α
κλ. 1/300

ΤΟΜΗ Β
κλ. 1/300

ΤΟΜΗ Γ
κλ. 1/300

MAKETA

κλ. 1/300

